

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

193. szám

ELŐFIZETESI ÁRAK. Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedés díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12174. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1933. évi augusztus 26

Állandósult buzatragedia

Néhány esztendeje állandó buza-dráma játszódik le. Amint beköszönt az őszi ideje, az agrárállamok felsírnak: mi lesz a kenyérrel? A román nyelv, magyar nyelv, orosz nyelv egyaránt kenyérnek nevezi a búzát: valóban, kenyér ez, milliók élete és egzisztenciája függ tőle.

Minden évben, valahányszor csak megsárgulnak a kalászkok, elkezdődik az áresés. Dobol az ajtó előtt a finác, alkudozik a torác, az üzér, verítékét törli a szobában a gazda. Azután az árak szépen zuhannak, zuhanak lefelé, mindaddig, amíg a bevétel jóval kisebb lesz, mint amennyi a kiadás volt.

Nem mulik el olyan esztendő, hogy a buza nagy katasztrófájának láttán a hivatalosak meg ne jelenjenek a gabonaértékesítés jelszavával. Most egy éve a kormányzat a kenyérbérlővel szemben állított be. Jellegzetes fogasztási adó volt ez, amit a szegény ember fizetett meg s amellyel nem használt se a termelőnek, se a kincstárnak. Izzadtunk, cöl és haszon nélkül.

Ezidén az állami bevételekkel állottak elő. Erről egyelőre még nem lehet véleményünk. Részint túlkészen kezdtek, amikor a termelők szegényebbei már mind belehajtották fejüket a spekulánsok jármába. Másrészt az árak még folyton esőben vannak. Jót tehát nem mondhatunk. Rosszat mondani pedig csak sok elővigyázatossággal és felelősséggel lehet. A kritikával tehát majd valamivel később jöjvünk.

A termelők egy része vak reménységgel London felé fordul most, ahol Ausztrália, Argentína, az Egyesült Államok, Brazília és Kanada kezdeményezésére buzavilágkonferencia tilt a napokban össze. Sokat ne tessenek ettől a konferenciától várni. Először is azért, mert a nagy halak mindig is felfalták a kis halakat. A nagy buzatermő államok sem fogják az olyan kis agrárállamoknak, mint amilyen Románia is, az érdekeit védelmezni.

Románia az segítene, ha az importállamok megnyitnák határaikat és felvásárolnák termékeit.

Ehelyett a konferencián az volt a leglényesebb javaslat, hogy csökkenteni kell a vetésterületet, hadd legyen kisebb a termés s így hadd emelkedjenek az árak.

Néhány évtizeddel ezelőtt Malthus még azt jósolta, hogy mintán az emberiség mértani arányban szaporodik, a termelvények pedig csak számtani arányokban gyarapodnak, lassan-lassan éhen fogunk halni, ha ugyan nem vetünk véget átkos szaporodásunknak.

Ehelyett még jobban szaporodtunk s a termés nemcsak nem kevés, hanem egyenesen olyan sok, hogy mesterségesen is csökkenteni akarják mennyiségét.

Az emberi tudomány tehát megbukott. De megbukott az emberi szív is, amely akkor áll elő csökkentési elméletekkel, amikor a glóbusz sok helyén milliók éheznek.

S megbukott a mai gazdasági rend is, legálább erkölcsileg, amikor milliók éhezésének idején Amerika küldöttei kénytelenek voltak a konferencia tegnapi ülésén azzal előállni, hogy pardon, tévedtünk, tessék újra kalkulálni, mert 60 millió bushellel, tehát 1620 millió kilogramm búzával több hever raktárunkon, mint amennyit bevalottunk. 1620 millió kilogramm titokban elrejtett buza akkor, amikor néhány millióan felfordulni készülnek az éhségtől...

Ugyan, mit állítjuk magunkat konferenciákkal, kontingentálási egyezkedésekkel, devizamegállapodásokkal, preferenciákkal és egyéb maszlágokkal, meg áfiumokkal.

Mind ezek csak tüneli gyógyulást eredményezhetnek. Ugyanakkor, amikor a lelünknek éhség rothadtak vagyunk.

Ismételjük, a buzatragedia állandósult. De ez nem izolált agrárdráma, hanem az egész emberiségnek, az egész rendnek gyógyíthatatlan, szívszorító halálküzdelme.

Mussolini tanácskozásai egyre közelebb visznek az olasz-osztrák-magyar egységhez

Benes is Rómába megy, aki inkább az Anschluss pártján áll, sem minthogy eltűnj az osztrák-magyar egyesülést

A négyhatalmi aláírói is összejönnek

London, augusztus 25

Dollfuss és Mussolini riccionei megállapodása, amelyről eddig még semmiféle biztos és ellenőrizhető jelentés nincs, egyre nagyobb kavargást idéz elő a világpolitikában. Megállapodás ugyanis egészen biztosan történt, csak azt nem tudják sem Londonban, sem Párisban, sem a kisantant államok fővárosaiban, hogy mi ez a megállapodás. Azok az államok pedig, amelyek valószínűleg tudják, mélyen hallgatnak, szerepüknek és kötelességüknek megfelelően.

A titokzatosság miatti izgatott hangulatban aztán természetesen születnek a találgatások és fantasztikus feltevések.

Azt a tegnapi londoni jelentést például, amely szerint Mussolini és Dollfuss megállapodtak volna az osztrák királyság visszaállításában, ma már békén hagyják az összes sajtóírók.

Sem Róma, sem Bécs nem tartotta érdemesnek megcáfolni, tehát nem érdemes törődni vele. Maga a kérdés pedig, különösen Franciaország szempontjából, sokkal

kényesebb és talán felelősebb is, nem hogy egy ilyen szenzációs, de végeredményében nem világpolitikai jelentőségű eseményről szóló híradással el lehetne is tézni. Végeredményében Franciaország annyira tart az Anschlusstól, hogy az osztrák királyság visszaállítása — amennyiben ez valóban lehetetlenné teszi: az Anschlusst, talán még jól is jön neki. — Ennyit megér neki az ügy s ha csak ezt csinálta Mussolini Dollfussal, akkor nincs olyan nagy baj.

Azonban...

A francia sajtó nem hisz a könnyű sikerben

A francia politikai körök és a francia sajtó alaposabb megfontolás után nem tud hinni abban, hogy Mussolininak ilyen egyszerűen sikerült volna elintéznie az Anschlusst.

A Temps, amely elég közel áll a francia hivatalos körökhöz, vezércikkben méltatja Ricconeit s a következőket állapítja meg:

Nem lehet igaz, hogy Hitler lemond az Anschlusról, mert ezzel programja legsarkalatosabb pontját adná fel. Mussolini téved ha azt hiszi, hogy hinni lehet a berlini ígéreteknek. Berlin ígérhet akármit Mussolininek és a nagyhatalmaknak, azért mégis csak erőszakolni fogja az Anschlusst. A helyzet csak úgy oldható meg, ha Ausztria számára olyan viszonyokat teremtenek, amelyek nem teszik majd számára kívánatosá a Németországhoz való csatlakozást. Kétségtelenül szükség van Ausztria gazdasági megsegítésére és a közep európai helyzet kielégítő megoldására. Erre most alkalom is nyílik a dunai államok körül folyó tárgyalások rendjén. Pontos azonban az is, hogy Mussolini ne feledkezzék meg a kisantant államokról sem, mert ezek hozzájárulása nélkül az olasz-osztrák-magyar együttműködés semmiféle megoldást nem hozhat.

A Temps már nem is veszi az „együttműködő” államok közé Németországot, bár kétségtelen, hogy Mussolini tervezetében Németország is szerepel. Ez az együttes a francia lap szerint lehetetlen, mert Németország olyan árat követel az Anschlusstól, amit Mussolini sem tud megfizetni. Vagy talán egyáltalában le sem mond Ausztria bekebelezéséről.

Londonban mástól tartanak

A külpolitikai cikkeiről híres Manchester Guardian egészen másként látja a helyzetet, mint a párisi Temps. A franciák hisznek abban, hogy

Mussolini őszintén dolgozik a német nemzetiszocializmus visszaszorítása és Ausztria függetlenségének megővése érdekében. A Manchester Guardian nem hiszi. Legálább is gyanakszik.

A lap szerint a legvalószínűbb az, hogy Olaszország, Németország és Magyarország között kompromisszumos megegyezés jön létre. Ezt közölte Mussolini.

Dollfuss sokkal közelebb áll a nemzetiszocialistákhoz, mint a szociáldemokratáknak s azt is tudja, hogy a nemzetiszocializmust ma már nem lehet kiirtani Ausztriából. Ilyen körülmények között a logikus az, hogy olasz-német front alakul, amelyhez Magyarország is csatlakozik s ezzel készen is van a nagyon erős revíziós front. Az ugyanis kétségtelen, hogy Mussolini a revízió érdekében tesz mindent és ezt propagálja a legerősebben.

Újra Rómába gyűlnek a nagylejűek

Bármit is sejt, vagy következtet a Manchester Guardian, annyi bizonyos, hogy Párisban jobban ismerik azt a programot, amit Mussolini a közep európai kérdések rendezésével kapcsolatban nyíltan bevall. A Temps cikke nem támasz, hanem inkább jóindulattal s kivehető belőle az is, hogy Franciaország „bizik” Olaszország, illetve Mussolini egyenességében. Ennek a magyarázata nyilván az, hogy Franciaország ismeri Mussolini további tanácskozási terveit s egyelőre nem is akarja rontani azokat, hiszen ebben a pillanatban Mussolini nagyon párhuzamosan halad Franciaország érdekeivel is.

A Temps céloz arra, hogy nem szabad

Összejönnek a négyhatalmi paktum aláírói is

A párisi Matin jelentése szerint október második felében a négyhatalmi paktum aláírói újra összeülnek Rómában. Franciaország, Anglia és Németország külügyminiszterei ez alkalommal azokat az eredményeket tárgyalják meg, amiket Mussolini Magyarországgal és Ausztriával kapcsolatban elért. Kétségtelen, hogy ennek a találkozásnak a legfontosabb anyaga a riccionei megállapodás lesz. Az osztrák-magyar együttműködés kérdése csak a kisantant államoknak fáj, az osztrák-német viszony rendezése azonban Franciaországnak.

Mussolini nem adott ki tájékoztatót arról, hogy Riccioneban hogy végzett Dollfuss-szal, valószínű azonban, hogy ezzel a római tár-

kihagyni a tanácskozásokból a kisantant államokat és lám, máris jön a jelentés, hogy Benes csehszlovák külügyminiszter a közel jövőben, talán már augusztus 28 után Rómába utazik Mussolinikhez. Benesnek a kisantantállamok álláspontját kell leszögeznie az osztrák-magyar együttműködéssel kapcsolatban. Van olyan hír is, hogy Benessel egyidejűleg Titulescu román külügyminiszter is Rómába utazik.

Benes utjával kapcsolatban rendkívül érdekes jelentéseket közölnek a külföldi sajtóírók. A jelentések szerint Benes kijelentette volna, hogy

amennyiben Csehszlovákiának az osztrák-magyar összefonódás, vagy az Anschluss között kell választania, úgy inkább az Anschlusst tudja eloisolni. Egy Benes közelében élő cseh politikus pedig a külügyminiszter kijelentését azzal töltötte meg, hogy az osztrák-magyar együttműködésről és az Anschlusstól szólva Csehszlovákiára annyit jelent a dolog, mintha azt mondanák neki, hogy választson a pestis és a kolera között.

Benes Rómából hazautazik Prágába s onnan nyomban Párisba, hogy Franciaországban is megtárgyalja azokat a kérdéseket, amiket Mussolinivel megtárgyalt.

gyaláson kipakol mindent, már csak azért is, hogy Németország a négyhatalmi paktum szellemében nyíltan színt valljon. Ott aztán kiderül, hogy mi kedvezőbb Németországnak: az Anschluss-e, vagy pedig az a gazdasági és politikai együttműködés, amit Olaszország Ausztria és Magyarország bevonásával ajánl a kereskedelmileg eléggé megszorított nemzetiszocialista kormányzatnak.

Ez a diplomáciai program az, ami a Tempset megnyugtatta.

Tehát: Először Benes és talán Titulescu mennek Rómába a kisantant képviselőiben, aztán a négyhatalmiak gyűlnek össze, ugyanakkor Rómában.

Ismét négy halottat exhumálnak Világoson

Arad, augusztus 25.

A világosi arzénmérgezés egyre bonyolultabbá váló bűnperében az ügyészség újabb négy exhumálást rendelt el. A kihantolandók nevei: Rendert Antal és felesége, akik 1924-ben haltak meg, Goda Viktória, Borbély Pál és Szőghi Mária.

Az újabb kihantolások, természetesen, nagy izgalmakat váltanak ki Világoson. Jellemző, hogy Duma Florica, akinek a tömeggyilkossági perben az előkelő főváltott szerep van fenntartva, levelet intézett az ügyészséghez, tiltakozva az exhumálás ellen.

— Lassanként már az egész temetőt felássák! — írja Duma Flori levelében.

A temesvári katolikus munkásegylet körül

Temesvár, augusztus 25.

Dobrin városi tanácsos sovinszta vádaskodását, amelyet részletesen ismertettünk már, a temesvári katolikus munkásegylet erőteljesen megcáfolta, leszögezve, hogy Páter László nem idegen állampolgár, az egyetemen román tagjai is vannak s rendelkezik a jogi személyiséggel is.

Az egyet a támadásért kellő elégtételt fog kiharcolni.

A budapesti műkedvelői olimpiáson „majdnem” az aradiak győztek

Arad, augusztus 25.

A budapesti műkedvelő olimpiáson résztvettek az aradi iparos műkedvelők is, akik először bejutottak a 3 legjobbak közé, majd a csepeli műkedvelőkkel együtt holtversenyben nyerték az első díjat. Végül sorshuzással döntötték el, hogy kié legyen az első díjat képező arany serleg. A szerencse a csepelieknek kedvezett.

A Budapestről visszatért aradi műkedvelők azt mondják most, hogy már jóval a sorshuzás előtt megmondták nekik, a serleget csakis Csepel nyerheti meg, mert a díjat nem engedhetik szegényszemre külföldre. Lehet tehát, hogy a kitűnő aradiakat csak suskus ütötte el a bajnokságtól.

Mikor az éléskamra kulcsa a férj zsebében van

Budapest, augusztus 25.

Egy túlságosan takarékos vidéki kereskedő válópereben a magyar Kuria kimondta ítéletében, hogy a férj nem tarthatja zárva felesége előtt az éléskamrát.

A válóper, melyben a Kuria ezt a kérdést eldöntötte, a kereskedő indította a felesége ellen azon a címen, hogy a felesége 51 minden jogos ok nélkül elhagyta. A perben az asszony azzal a védekezéssel állt elő, hogy ő nem ok nélkül hagyta el a férjét.

Férje, — mint az asszony védekezésében előadta — olyan végtelenül takarékos volt vele szemben, hogy minden képezetet felülmutat. A legkisebb háztartási ügybe is beleavatkozott, a legszükségesebb és legcsekélyebb kiadásokért is szemrehányásokat tett. Megtiltotta neki, hogy élelmiszereket vásároljon hitelbe s betetőzte ezt végül azzal, hogy

elvette tőle az éléskamra kulcsát és amikor a főzéshez kellett valamit, akkor előbb a férjtől kellett elkérni a kulcsokat.

A férjnek ez a bizalmatlankodó eljárása volt aztán az oka annak, hogy az asszony összecsomagolt és elköltözött az urától.

Kérte az asszony a bíróságot, utasítsák el a férjét a keresetével, mert nem ok nélkül hagyta el az urát. A Kuria végső fokon

el is utasította a kereskedőt keresetével s megállapította, hogy az asszony jogosan hagyta el a férjét és jogosan nem tér hozzá vissza. A férjnek az az eljárása ugyan, hogy mindenbe a legapróbb részletekig beleavatkozott és felesége előtt az éléskamrát is bezárta, olyan bizalmatlanság, mely az asszonyra nézve olyan megalázó, hogy a nő jogosan szüntette meg a férjével az együttélést. A nőnek joga van ahhoz, hogy a háztartás kizárólagos vezetését követelhesse.

A napok óta égő francia földalatti katonai raktárt most már maga a hadvezetőség robbantotta fel

Attól féltek, hogy a raktár levegőbe repül és az egész vidéket megsemmisíti

Páris, augusztus 25.

A Lille közelében kigyulladt és azóta állandóan égő földalatti municioraktár rejtett tüzeit sehogy sem sikerült eloltani a katonai szakértőknek, noha minden régi és új módot megkíséreltek. A tűz viszont terjedt tovább s vele egyre nagyobb lett a robbanás veszélye is.

Végre is a katonai szakértők úgy döntöttek, hogy a nagyobb katasztrófa megelő-

zése érdekében

felrobbantják az egész raktárt.

A robbanás szerdán délelőtt történt meg.

A veszélyeztetett területet körülárkolták, aztán 50 kilométeres körzetben kiűrtették az egész környéket.

Mindezek után friss robbanóanyagot helyeztek el a földalatti raktár fölött s azt felrobbantották.

A robbanás ereje föltépte a raktárt és

felrobbantotta az ott elhelyezett robbanóanyagokat is.

Hatalmas explozió volt, amelynek legyőn-gült erejét messze vidékeken is érezték, a hangja pedig 60—70 kilométeres körzetben hallatszott. Este megismételték a mesterséges robbantást, biztosítékképpen.

Csütörtökön délelőtt a katonai utász-századok már megkezdették a felszagtott terület rendbehozatalát.

Maniu az ország leglelkesebb monarchistája — mondja Bocu Sever

400 diák a lippai városházán a király és Maniu mellett tüntetett

Lippa, augusztus 25.

A lippai városházán csütörtökön 400 diák üdvözölte Bocu Severt és egyben hatalmas tüntetést rendeztek a király és Maniu mellett. Bocu beszédében hangsúlyozta, hogy az ő regionalizmusa nem centripetális, hanem centrifugális. Állásfoglalása az egész ország érdekében való.

— Nem megyünk sem jobbra, sem balra, hanem előre az egyenes úton! — fejezte be szónoklatát.

Badescu Andrei, a bukaresti diákok nevében tartott Maniut is magasztáló beszédet. Majd egy erdélyi diák beszélt, végül hódoló táviratot küldöttek a királynak.

Este Lippafüreden bankett volt, amelyen Bocu kijelentette, hogy Maniu az ország leglelkesebb monarchistája.

Ember-csempészség vizigálakon keresztül

Letartóztatták Hitler volt gyámjának fiát, mert vizitaton szállította az osztrák náciakat a propaganda-iskolába

Bécs, augusztus 25.

A bécsi rendőrség előállította a bécsi községtanács egyik volt tagját, Mayerhoffert, aki fia Hitler volt gyámjának.

Mayerhoffer ellen az a vád, hogy összeköttetésben volt, vagy talán irányította is a bécsi nemzetiszocialisták összeesküvését, amely a Dollfuss-kormány megbuktatására, illetve a nemzetiszocialista puccs előkészítésére irányult.

Mayerhoffert egyelőre csak kihallgatják, letartóztatását azonban biztosra veszik, mert a rendőrségnek most már biztos adatai vannak arról, hogy valóban

messze szétágazó nemzetiszocialista összekövés irányította az utóbbi időben a náci propagandát.

Megállapította a rendőrség azt is, hogy a nemzetiszocialisták a Mühl folyó határszéli gátját használták fel arra, hogy csempészenként tartassák az összeköttetést Németországgal. Ezen a gáton csempészték át az osztrák kiküldötteket, akiket aztán a német propaganda-iskolákban kiképezték, majd ugyancsak a gáton keresztül visszacsempészték Ausztriába.

A nyomozás nagy körütekintéssel folyik.

REPÜLÉS A FÖLDKÖRÜL — LESZÁLLÁS NÉLKÜL

Vakmerő pilóta-tervek. érdekes aviatikai események, nagy francia légi hadgyakorlatok

Miklós herceg 30 hidroplánja

Bukarest, augusztus 25.

A nyár a repülés igazi ideje s ilyenkor dőlnek meg a régi rekordok, születnek új, bravuros teljesítmények. De ilyenkor szövegnek álmaikat a vakmerő pilóták is. S ezek az álmok, ezek a tervek nem lehetnek olyan fantasztikusak, hogy idővel meg ne valósulhassanak: a repülés ma már nem ismeri a lehetetlent.

A legérdekesebb terv híre Amerikából érkezik. Bennett Griffin amerikai repülő, aki a múlt évben Mattern amerikai aviatikussal átrepülte az Atlanti-óceánt, Detroitban kijelentette, hogy Matternnel együtt jövő februárban elindul Wiley Post legutóbbi 7 nap 19 óra 50 perces földközi repülésére, még pedig az utat közbeeső leszállás nélkül, egyfolytában akarják megtenni.

Erre a célra építendő különleges repülőgépet az út három pontján a levegőben látják el üzemanyaggal.

AZ UNIÓ ÓRIASGEPEI

Washington közelében, Anacostasiában a legnagyobb titokban próbarepülés végeztek

az Egyesült Államok legújabb típusú hadirepülőgépével. A 180.000 dollár költséggel épített óriásrepülőgép, szakértők szerint, a legnagyobb viharban is át tudja repülni az óceánt.

még pedig legalább 240 kilométeres óránkénti átlagsebességgel. A próbarepülésnek olyan nagy sikere volt, hogy a kormány elrendelte hasonló rendszerű repülőgépek egész sorának megépítését. Ezzel az a célja, hogy biztosítsa Amerika uralmát a levegőben.

MIKLÓS HERCEG

30 HIDROPLÁNT VEZET MAL-TÁBA

A bukaresti tengerészeti minisztérium minden előkészületet megtett arra, hogy ebben a hónapban megrendezze 30 hidroplánjával rajrepülését Konstancából Maltába. A repülő-raj vezetője Miklós herceg volna, aki a parancsnoki gépen foglalna helyet.

LINDY TERVEI

Newyorki jelentés szerint Lindbergh ezredes és felesége, akik legutóbb Grönlandból Izlandba érkeztek,

Európába is ellátogatnak.

Lindberghék Izlandból a Faröi- és Orkney-szigetekre át Dániába repülnek, onnan valószínűleg Lisszabonba, majd az Azori-szigetekre mennek. Az Azori-szigetektől azután hajón folytatják útjukat Amerika felé.

Lindbergh ezredes, mint ismeretes, annak lehetőségét tanulmányozza, hogy miként lehetne rendszeres repülőjáratot létesíteni Európa és Amerika között.

BOUCHET TÁBORNOK LEGICSA-TÁJA PÉTAİN MARSALLAL

Néhány nap múlva megkezdődnek a nagy katonai aviatikai gyakorlatok, amelyeket az idén Troyes közelében tartanak meg. A támadást Bouchet tábornok, a 11. bombavető dandár parancsnoka fogja vezetni. Bouchet a nancyi, reimsi és dijoni bombavető és felderítő rajokkal fog rendelkezni. A védelmet Pétaïn tábornagy, a francia katonai lég-hajózási főfelügyelő intézi.

A manőver feltevése nyilvánvalóan keleti légítámadás.

A hadgyakorlatok célja a megyei és városi hatóságok együttműködésének kipróbálása lesz.

BERLIN—KINA-LÉGIJÁRAT

Nankingi jelentés szerint egy német-kínai repülőtársaság szeptember 1-én Németország és Kína között a személyforgalom számára közvetlen légijáratot nyit meg Turkesztánon és Szovjetországon keresztül.

Autonomizmussal vádolnak egy erdélyi publicistát

Kolozsvár, augusztus 25.

Dr. Krenner Miklós, a Spektor néven ismert kitűnő erdélyi publicista, az egyik kolozsvári napilap hűsvéti számába „Kisebbségi harangszó” címen vezércikket írt, amelyben az erdélyi autonómia gondolatával foglalkozott. E cikk miatt Krenner ellen a Márzescu-törvény alapján eljárás indult. Az ügyben a kolozsvári törvényszék Filipescu Richárd-tanácsa pénteken tartotta meg a főtárgyalást.

Dr. Lani ügyész azt a vádat emelte Krenner ellen, hogy cikkével Erdélynek Romániától való elszakadását akart munkálni, amit igazol az is, hogy a horvát és az ir példákra hivatkozik.

Krenner erre azt válaszolja, hogy az ir esetet csak példának hozta fel, ami nem azt jelenti, hogy az ir megoldást akarja Erdély számára is. Különben is az inkriminált cikk elméleti és így bíróság elé való állítása különösen jogtalan. Az autonómiával távolról sem célozta Erdélynek a román államtól való elszakadását, hanem az autonómiát az állam keretei között tartja megoldhatónak. Ha nem így gondolkodna, azt is volna bátorsága kimondani.

Ezután Klein Miksa dr. tartotta meg frappáns védőbeszédét, felemlítve, hogy erkölcsi lehetetlenség lenne elítélni azt a Krennert, aki annak idején oly sokat küzdött az erdélyi románság érdekében s aki most a magyar kisebbség elnyomása ellen harcol. Erdély népei csak akkor élhetnek harmóniában, ha az állam egyenlő jogoknak ismeri el őket. Annak idején a román nép azon vezetői fölött tört pálcát, akik egyéni érdekből a hatalomnak voltak székértői. Most is azokat a magyarokat kellene elítélni, akik nem az elnyomás ellen harcolnak, hanem székértőlők.

A bíróság az ítéletet hétfőn délelőtt hirdeti ki.

— BEFEJEZTEK SINAJÁBAN A FÉRFI PÁROST. Sinajából jelentik: A sinajai országos teniszeversenyen nem tudták befejezni a férfi páros döntőjét. Mint Sinajából jelentik, tegnap került lejátszásra az elmaradt döntő, melyet, mint tippeltük, a Schmidt—Hamburger pár nyert meg a Botez—Caraculies pár ellen fölényesen, 6:3, 6:0, 6:1 arányban.

Robog az expressz a sötét éjszakában...

Hat rabló csütörtökre virradó éjszaka megtámadta a bukaresti-prágai expressz-vonatot

Izgalmas közelharc a vagonok tetején az utasok és a rablók között

A revolverrel elűzött rablók Comarnicnál másodszor is visszatértek a vonatra

A harcban az utasok győztek: Szinajában a rablókat megadásra kényszerítették

Bukarest, augusztus 25.

Az expresszvonat, amely Bukarestből indul és egész Erdélyt átszelve Prága felé megy, mindig zsúfolt. Nemzetközi vonat lévén, rendkívül forgalmas és így nem csoda, hogy a zsebmetszők ezt a vonatot szemelték ki ahhoz, hogy azt teljesen kifosszák.

A 41-es számú expresszvonat szerdán este Bukarestből a rendes időben indult el. Vigan robogott a sötét éjszakában. Elhagyta Ploestit és befordult Erdély irányába. A vonat zavartalanul érkezett meg

Câmpina állomásra is. Az utasok, akik idegen országok felé utaznak, nyugodtan feküdtek le hálókülsőjükben és nem is sejtették, hogy nemsokára a legidegiztatóbb kalandorfilmet is megszégyenítő élményben lesz részük.

Az utasok közül nyilván kevesen tudták, hogy a Ploesti és Brassó közötti rész, a hegyekkel és alagutakkal teletűzdelt vonalon a zsebmetszők és vakmerő vonatrablók Eldorádója.

Mindenki lefeküdt, csak a mozdony kezei zakatoltak a bércek között.

Kiderült, hogy az órát a vonat tetejéről lefelé csüngő fejjel lopta ki a gyorsvonat egyik hálókülsőjének ablakán keresztül.

A banda fejét a hálókocsi akkumulátorai mögött találták megbujva és itt fűlelték le.

Az első kihallgatás

A lefűlelt vonatrablókat ott a helyszínen kihallgatták. A vallomásból kiderült, hogy a rablók Câmpina állomáson szálltak fel a vonatra és eltökélt szándékuk volt, hogy teljesen kifosztják a nemzetközi expresszvonatot.

Meglehetősen ravaszul hajtották végre műveleteiket. Két erősebb bandita kötéllel megkötötte ügyesebb társát, aki így összekötözve leereszkedett a vonat párkányán,

egészen be a hálókülsőbe, ahol aztán szabadon lopkodott mindent, ami keze ügyébe akadt.

Azt is előadták, hogy a banda feje Ghioc, aki Bukarestben szerződte őket a Ploesti és Brassó között közlekedő gyorsvonat fosztogatására. Ghioc, a vezér, Câmpinára vitte őket, ahol napokon keresztül saját pénzéből tartotta az összes banditákat.

Az ötödik rabló azonban nyomtalanul eltűnt. Több utas akadt, aki előadta, hogy látták, amint az egyik bandita nyomtalanul eltűnt a vonat tetejéről. Az a gyanújuk, hogy megbottlott és lezuhant a robogó vonatról. Ebben az ügyben a nyomozás még folyik.

Sikoltás az elsőosztályu fülkében

Alig hagyta el az expresszvonat Câmpina állomást, különös dolog történt. Közvetlenül a hálókocsi mellett futó elsőosztályu kocsi folyosóján egy hölgy állott, aki kíváncsiságból kihajolt az ablakon.

A hölgy hirtelen visszahúzta a fejét és hatalmasat sikoltott.

Ugyanis meglátta, hogy a hálókocsi tetejéről egy emberi alak ereszkedett le, mintha a levegőben lógna. Az alak ügyesen benyúlt a hálókocsi ablakán. Fejjel lefelé volt és még sem esett le a robogó vonatról.

Az asszony nem is sejtette, hogy talán felülről tartják az alakot.

A sikoltásra többen kiszaladtak a folyosóra. Nemsokára az egész vonat talpon volt. Az utasok között leirhatatlan izgalom uralkodott. A titokzatos eseményekről értesítették a vonatvezetőt és felszólították, hogy a szükséges vészjelzéssel állítsa meg azonnal a gyorsvonatot.

A vonatvezető azonban kijelentette, hogy a vonatot nem állíthatja meg a nyílt pályán, mert katasztrófa származhatna belőle.

Hat vasúti rabló a gyorsvonat tetején

A gyorsvonat vezetője bátor embernek bizonyult. Elővette revolverét és fölmászott a robogó vonat tetejére. Itt megdöbbenve látta, hogy hat állig felfegyverzett ember áll vele szemben, akik revolvert szegeztek neki és figyelmeztették, hogyha azonnal vissza nem bujlik, lelőik. Közben pedig a banditák menekülni kezdtek és a gyorsvonat legutolsó kocsiján helyezkedtek el. Nyilván úgy kalkuláltak, hogyha minden hur szakad, innen könnyebben ugrálhatnak le, mint a vonat közepéről.

A vonatvezető visszamászott a vonatra

és tudomására hozta az utasoknak, hogy a vonatot rablók szállták meg, akik az utolsó kocsihoz húzódtak vissza és nem hajlandók elhagyni a vonatot.

Ez a híradás még jobban megriasztotta a vonat utasait, akik az önvédelemre szervezkedni kezdtek. A merészebb utasok összeszedték az utasoknál található összes revolvereket és golyókat. Ugy felszerelték magukat, mintha csak háborúba mennének. Aztán nekiláttak tanácskozni, miképpen lehetne a banditákat ártalmatlanná tenni.

Közelharc a robogó vonat tetején

Câmpina és Szinaja állomások között a vonat mindössze egyszer áll meg. Comarnic állomáson. De csak egy percig. És aztán továbbrobog. Amikor a vonat befutott az állomásra, a revolverekkel felfegyverzett utasok, anélkül, hogy a vonatról kiszálltak volna, lesbe álltak.

És akkor látták, hogy a banditák egyenként leugrálják a vonatról és a pályán mellett levő kerítés mögé bujnak. A következő pillanatban megindult a vonat. A rablók megint visszamászáltak a vonatra, nyilván azzal a szándékkal, hogy a rablást ott folytassák, ahol elhagyták. Ekkor megindult a közelharc a rablók és a vonat utasai között. Az utasok közül néhány férfi fölmászott a robogó vonat tetejére.

Különösen egy főhadnagy tett ki magáért.

A civilruhába öltözött főhadnagy revolverrel megtámadott egyszerre két rablót, akiket sikerült hamarosan ártalmatlanná tenni.

Közben a vonat vezetője a harmadik banditával pézgett. A többiek úgy eltűntek, mintha a föld nyelte volna el őket.

A vonat az utasok leirhatatlan izgalma közepette futott be a szinajai állomásra. Itt a leűzött banditákat leszállították a vonatról és átadták őket az állomási rendőrségnek.

Miközben az izgatott utasok sora

mellett a lefűlelt vonatrablókat az állomásra kísérték, a vonat hátulsó részénél feltűnt egy elegáns ur, aki szintén egy rablót vezetett galléjánál fogva. Ez volt a banda negyedik tagja és amint később kiderült, maga a banda főnöke.

Kiderült, hogy ez az ur, aki szintén a vonat tetején harcolt Lungu Joan, a bukaresti sziguranca vezérigazgatója, felügyelője, aki éppen Nagyszebenbe utazott és így kötelességének tartotta felvenni a harcot a vonatrablókkal.

A sziguranca inspektor nyilván tudta, hogy veszedelmes gazemberrel áll szemközt, mert revolverét hálókülsőjének zsebébe és úgy vezette a betörőt az állomásra.

Ekkor kiderült, hogy a revolverrel elővezetett alak, akit az utasok közül többen felismertek, Románia legveszedelmesebb haramiája, Ardeleanu György, másnéven Ghioc, aki néhány héttel ezelőtt még a brassói rendőrség foglya volt.

Ugyanez a Ghioc volt az, aki hetekkel ezelőtt, az emlékeztető közelharc alkalmával Dragomirescu brassói rendőrkormányzó le akarta lőni.

Ilyenformán tehát a banda négy tagját sikerült lefűelni. Amikor a tömeg megtudta, hogy ez a Ghioc a banda feje, palósággal meg akarták lincselni.

és csak a hatóságok közbelépése mentette meg a banditát a tömeg véres bosszujától.

Mielőtt még a vonat tovább robogott volna, kiküldték az összes rablókat. Az egyiknek a zsebében pompás, briliánsokkal ékesített aranyórát találtak.

Meglepetés a brassói állomáson

Amikor a vonat az utasok átélte izgalma után befutott a brassói állomásra, újabb fordulat állt be. A vasúti rendőrségen ugyanis megjelent Liddner Gyula medgyesi kereskedő, aki előadta, hogy

Câmpina és Szinaja között értékes bőröndjét ellopták és a lopást csak Brassóban vették észre.

Megállapították, hogy ezt a bőröndöt is a banditák lopták el. Tekintve, hogy a rablóknál nem találták meg a bőröndöt, valószínű, hogy annál a rablónál maradt, amelyik a vonat tetejéről lezuhant.

A legkülönösebb az egész rablótámadásban az, hogy a rablók munkájuk elején fedezték fel és a rövid idő alatti mégis lophattak a vonaton.

A Bukarest-prágai expressz vonat hajmeresztő kalandjáról

távíratilag értesítették a fővárosi sziguranca vezérigazgatót, valamint a belügyminisztériumot.

A rablókat Szinajáról minden valószínűség szerint Bukarestbe viszik.

Szinaján egyébként Jonescu sziguranca inspektor vette át a banditákat és ő is megkezdte kihallgatásukat.

A hatóságok remélik, hogy Ghioc lefűléseivel az utvonalon utazó legveszedelmesebb vasúti rablóbandát sikerült ártalmatlanná tenni.

— Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvízkura hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi, tisztá a fejet és nyugodt alvást terem.

Amerika északkeleti partjain 500 kilométeres körzetben pusztított a szökőár

Newyork, augusztus 25.

A Bermuda-szigeteken és Amerika északkeleti partjai körül irtózatos erejű szökőár pusztított. Az ár eltepte a gátakat és több száz kilométer mélyen a szárazföldre nyomult. A vihar 500 kilométeres körzetben mindent megsemmisített.

A partonál közelében tartózkodó hajókat az ár részint a partra dobta, részint pedig elsüllyesztette. Az északkeleti partvonallal megszakadt a távíró- és telefonösszeköttetés és így a kárról, valamint az áldozatokról nem érkezett jelentés.

Döntött a buza konferencia:

A buza ára a világpiac vámmentes arany ára

A számítási módban is megegyeznek

London, augusztus 25.

A buza konferencia egyik albizottsága, amely a buza tanács felállításával foglalkozik, megtette előterjesztését, amit a plénum egyhangulag elfogadott.

Eszerint a nemzetközi buza tanács időszaki ülésezik Londonban. Feladata, hogy tanácsadói minőségben ellenőrizze a nemzetközi buzaegyezmény végrehajtását. Az importáló és exportáló államok a tanácsban egyenlő arányban lesznek képviselve.

A technikai albizottság még nem fejezte be munkáját. Abban már megegyeztek, hogy a buzaár zsinórmértékű a világpiac vámmentes aranyárát veszik.

Megegyeztek a számítási módszerben is. A tanácskozást csütörtökön folytatják.

Csütörtökön délután egyébként plenáris ülés zajlott le. A konferencia valószínűleg pénteken ér véget.

UJABB 60 MILLI BUSHELL

A londoni buza konferencián nagy meglepetést okozott az az újabb amerikai jelentés, amely szerint Amerika buza fölő

lege nem annyi, amennyit a kiküldött hivatalosan bejelentettek, hanem 60 millió bushellel több. Ez csak most derült ki az új aratás terméseredményeinek számhavi tele után.

Ez a bejelentés nagy riadalmat és elkedvetlenedést váltott ki a konferencia tagjai között mert minden eddigi tervezetet felborított s most már újra kell kezdeni az egész munkát. ha az adott körülmények között egyáltalában lehet megegyezésre számítani.

„Sigi”
Prezervatív
megbízható
Kapható:
gyógyszertárban és
drogériákban

MINTHA IGAZÁN BEKE LENNE

Összeverekedett a pénzügyigazgató és az alezredes a báli éjszakán

Zavaros és komplikált lovagias ügy amelynek végén diszkvalifikálják az alezredest

Marosvásárhely, augusztus 25

Pár nappal ezelőtt nemcsak Marosvásárhelyen, de az egész környéken is nagy társadalmi botrányról terjedtek el a legfantasztikusabb verziók. A botrány egy borszéki táncmulatságon játszódott le egy magasállású román pénzügyi főtisztviselő és egy magasrangú tiszt között és a konfliktus összes részletei csak most kerültek napfényre.

A múlt hét egyik napján a borszéki „Remény” szálloda nagytérképében dr. Hategan Emil erdélyi alminiszter feleségének védnöksége alatt a borszéki könyvtár javára nagy jótékonycélu estélyt rendeztek.

Az estélyen megjelent az intelligencia tagjai között Dr. Muresanu Jonel marosvásárhelyi pénzügyigazgató is, aki hivatalos minőségben tartózkodott a furdóhelyen, mert a pénzügyminisztérium megbízásából a hátralekös villatulajdonosok házaiba adózárgondnokokat ültetett be.

A pénzügyigazgató felesége társaságában az alminiszter feleségének asztalánál foglalt helyet, míg egy másik asztalnál Chirculescu aradi vasúti ezredes ült egy ismeretlen aradi nővel.

Amikor a tánc megkezdődött, úgy a pénzügyigazgató, mint az alezredes felálltak táncolni és a tumultus következtében a két pár kétszer egymásután egymásnak ütdött. Az utóbbi alkalommal az alezredes éles szavakkal utasította rendre a pénzügyigazgatót, aki nem is tudta, hogy kivel áll szemben, mert az alezredes civil ruhában volt, majd amikor az alezredes pofokát igért a pénzügyigazgatónak, az megelőzte a fenyegetést, pofonvága a magasrangú katonatisztet.

Az incidens után husz perccel az alezredes megbízásából egy jassi ügyvéd jelent meg a pénzügyigazgató asztalánál és kijelentette, hogy egy másik urral lovagias elégtételt fog kérni az inzultusért a pénzügyigazgatótól, amit az tudomásul is vett.

Az alezredes ezek után annak ellenére, hogy az ügy már lovagias utra lett terelve és ilyenformán a kodex kizár minden további vitát és inzultust.

Ezután széket ragadott meg és azzal Muresan adminisztrátort akarta megütni, de a szék egy szerencsétlen véletlen folytán az adminisztrátor körülben anyai örömei elé néző feleségét érte, aki egy bukaresti orvosnő orvosi látleírta szerint 15 napon tul gyógyuló súlyos sérüléseket szenvedett baltkarján.

Az inzultus ezzel még nem ért véget. Az alezredes ezek után még egy hamisított is a pénzügyigazgató felé akart dobni, azonban lefegyverezték, majd felszólította a táncmulatságon szereplő constancai tengerészzenekart, mint alantassait, hogy a hadseregen esett sérelmet együtt torolják meg a pénzügyigazgaton. Ekkorra azonban már védőleg körülrítették a mulatságon tartózkodó intellektuelik a pénzügyigazgatót és ezzel, három óra után, az inzultus véget ért.

Az ügyet ezután lovagias utra terelték. Dr. Muresan pénzügyigazgató segédei, dr. Lecca orvos és Manolescu pénzügyminisztériumi inspektor útján provokáltatta az alezredest a feleségén esett sérelmért, míg az alezredes a rajta esett tetteleg inzultusért Rang és Sofian kapitányok segédei útján kért a pénzügyigazgatótól elégtételt.

A segédek első tárgyalásai nem várt eredménnyel végződtek. Dr. Muresanu kijelentette, hogy

hajlandó bármilyen fegyvernemmel elégtételt adni, azonban csak abban az esetben, ha az alezredes alá veti magát

egy becsületbíróság pártatlan ítéletének,

tekintettel arra, hogy hétrendbeli kifogást emeltek a furdóhelyen az alezredes becsülete ellen. Az alezredes segédei nem voltak hajlandók a becsületbíróság ítéletének alávetni megbízójukat és így a segédek negatív jegyzőkönyvet vettek fel.

Dr. Muresan ekkor provokáltatta saját segédeit is, azt híven, hogy nem képviselték kellően érdekeit, mire a két provokált segéd trüszös becsületszóra adott nyilatkozatban jelentették ki, hogy az alezredes segédei akadályozták meg a becsületbíróság összehívását. Ezt a magyarázatot elfogadta dr. Muresan és ezután két másik segédjét, dr. Heiter Ernő szászregeni mérnököt és dr. Herczeg Sándor kolozsvári ügyvédet bízta meg a további tárgyalások lefolytatásával.

A két újabb segéd tárgyalásai sem végződtek kellő eredménnyel és így ezek egyoldalu jegyzőkönyvet felvéve, diszkvalifikálták az alezredest a katonai párbajkodex erre vonatkozó pontjai alapján, egyben utasították a pénzügyigazgatót, hogy sérelmével bíróságnál kérjen elégtételt.

A diszkvalifikáló határozatról értesítették úgy az alezredest, mint annak segédeit és tekintettel arra, hogy a kodex értelmében 24 óra leforgása alatt az alezredes és segédei nem provokálták ismét az összes segédek, a diszkvalifikálás jogát se vált és a határozatot a pénzügyigazgató segédei a hadügyminisztérium tudomására hozták egy háromszázszavas sürgönyben és egyidejűleg értesítették a brassói ötödik hadtestet is, amelynek hatáskörébe tartozik az ügy. A hadtest részéről rögtön Paltinianu ezredest küldték ki a helyszínre, aki a kapott dokumentumok és a tanuvallomások alapján már meg is kezdte a vizsgálatot és annak eredményéről rögtön referál a hadügyminisztériumnak.

A nem mindennapi afférre tehát hadügyminisztérium tesz pontot. A közvélemény élénk érdeklődéssel várja a fejleményeket

barészínész, aki utoljára német filmekben szerepelt. Az egyik ur jelentkezik.

— Én ismerem.

Kölcsönös bemutatkozás és Szenes máris izgatottan magyarul kezd:

— Kérem, az előbb barátaimmal, itteni filmekkel ütem együtt és Zsoldos Andornak nagyon megteszett az a hölgy, akit fixírozunk. Már hetek óta keresünk egy film szerepére egy megfelelő magyar típusú, szép nőt és Zsoldos szerint a nagyságos asszonyban ezt megtalálta. Föltétlenül szeretne ebben az ügyben beszélni.

Nagy meglepetés, hitetlenkedés fogadja Szenes bejelentését, amely egyuttal lerántotta a fátylat az előbbi félreértett, titkoszót jelenetről. A legjobban természetesen a fiatal hölgy volt meglepve, aki igazán nem számított arra, hogy a gödöllői jamboree meglátogatása ilyen kalanddal végződjék.

— Kérem, itt igazán nem lehet ilyesmire tárgyalni. Ha komoly szándékaik vannak az uraknak, tessék holnap reggel újból jelentkezni.

Másnap reggel telefonon jelentkezik Zsoldos Andor, a világhírű magyar filmember. Bocsnatott kér a tegnapi szemtelenkedésért. Igazán nem gondoltak semmire, csakis üzleti szempontból történt, amire nem találtak más eszközt. Egyébként örömmel hallja, hogy lehetne a dologról szó és szeretné akár mindjárt tiszteltetés tenni.

A film ezután mind gyorsabban pergett. Egy pár perc múlva megjelent Zsoldos személyesen és előadta, miről is van szó.

PRÓBAFELVETEL ÉS PRÓBAÉNEKLÉS

A Hunnia filmgyár éppen most kezdte meg Herczeg Ferenc darabjának, a Dolovai nábob leányának filmváltozatát forgatni, de szerencsétlenségükre eddig még nem találtak megfelelő főszereplőt a nábob leányának, Vilma szerepének eljátszására. Amint ez már a filmekben is szokás, az utolsó pillanatban akadtak rá a nagyságos asszonyra, akiről első tekintetre is megállapították, hogy nagyszerű filmarca van és mintha erre a szerepre született volna. Ilyen szerencse — folytatja Zsoldos — millió ember közül csak egyet ér. Egy pillanatig sem szabad halogatni a dolgot, vétek minden perc késésért. Hányan és hányan álmodoznak hasonló szerencséről Boldog, hogy ő fedezte fel a nagyságos asszonyt, akinek hatalmas karriert jósol.

A társaság ezután autóbá ült, kihajítottak a filmgyár műterméihez, hogy mindjárt prób-

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál, idegfájásoknál, szagátásnál és zsibálásnál a természetes „Ferenc József” keserűviz rendkívül hasznos házi szer, mely kora reggeli egy pohárral bevéve az emésztőcsa ornát jól kitisztítja. E yetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József viz gyors és biztos hatása, kitűnő gyomor és béltisztító szer.

bafelvételt vegyenek fel. Kint egy illusztrált társaság várta már izgatottan az érkezőket. Paul Hörbiger, Szőke Szakál, Rátkay Márton, Király Ernő, Gaál Béla filmrendező, Székely István producer.

Amikor megpillantották a fiatalasszonyt, egybehangzóan megállapították, hogy próba felvételre nincs is szükség, mert az arc olyan tökéletes, hogy fölösleges filmet is kipróbálni. Mindnyájan elismert európai filmcsillagok voltak, akiknek a véleménye döntő hatott. Az egész társaság örült az új felfedezésnek, hiszen így a filmet is megmentették.

Most még csak a hang-próba felvétel.

— Tud énekelni?

— Énekelni tudok egy kicsit, de a hangom nagyon gyenge.

Nem baj. Jobb is a gyenge hang a mikrofon előtt. A próbaéneklésnek órási sikere volt és egy pár perc múlva az egész filmtelep nem beszélt egyébről, mint az új csillagról. Zsoldosék elragadtatva autogatták mindenkinek fölfedezettjüket. Kint volt a pár Gitta a férjével, Gustav Fröhlichel, a kiknek mindjárt bemutatatták a bukaresti nagy uriaszonyt. Természetes is, hiszen a Dolovai nábob leányában Vilma partnere Gustav Fröhlich lesz. Ott filmezték éppen a román filmszínészek is, akik egy most készülő román filmet dolgoztak. Ők is tanultak.

Modern gyermekpenzió

BRASSOBAN

Pedagógusnő, iskolásgyermekeket teljes ellátásra vállal. Egészen modern alapokra felépített lelki és testi nevelés, elsőrangú ételmezés és ellátás, a modern pedagógia és higiénia minden követelményének megfelelően. Németnyelvi társalgás. Érdeklődők írjanak „Lebensversicherung” jellegűre a kiadóra.

Az ország külforgalmi mérlege máris passzív

Az év végén másfélmilliárd lej passzívra számítanak

Bukarest, augusztus 25.

A pénzügyminisztérium statisztikai osztályának jelentése szerint Románia júniusban 38.174 tonna, a múlt év júniusában 37.519 tonna árut importált 1.032.1 millió lej (809.8 millió) értékben, amivel szemben a kivitel 760.113 tonna (699.464 tonna)

volt 1.031.9 millió (1.191.5 millió) lej értékben.

A mérleg ezek szerint 29.2 millió lejjel passzív. Az eddigi külforgalom eredményei szerint és ha a mérleg továbbra is ilyen mértékben romlik a passzívum az év végéig eléri az 1.5 milliárd lejt.

Két év alatt négyezer zsidó családot telepítenek Palesztinába

A zsidó világkongresszus Amerikába is
el akar emigránakai helyezni

Prága, augusztus 25.

A cionista világkongresszus szerdai ülésén Ruppin német kiküldött a németországi zsidó üldözések adatait tárta fel. Ruppin szerint 8000 orvos, 4000 ügyvéd és 2000 mérnök vesztette el karrierjét.

A szónok kifejtette, hogy az üldözésekkel kapcsolatban az egész világ közvéleménye és a Népszövetség előtt is tiltakozni kell. Szükségesnek mutatkozik a kiülőzöttekről való gondoskodás. A Palesztina bizottság már megígérte, hogy fejenként 60 font költséggel 2000 családot helyez el Palesztinában, a következő öt év alatt még 2000 család elhelyezésére kerül sor.

Ezenkívül — mondotta a kongresszus — Amerikát is rá kellene venni arra, hogy a menekültek előtt nyissa meg kapuját.

Film-történet happy end nélkül

LANGBERGNÉ L. MAGDÁT, egy Nagyváradról Bukarestbe került uriaszonyt felfedeztek

Ő lenne a „Dolovai nábob leánya”, de a férj félti az asszonyt
a — filmtől

Budapest, augusztus 25.

Ezelőtt tíz nappal történt. A pincérek hátán megfeszült az aranygombos frakk, amint előkelő mozdulatokkal táltatták a finom ételleket. A zsufolt étterem asztalait nemzetközi társaság üli körül. A gödöllői jamboree hatalmas idegenforgalma a pesti Royal üzletmenetére is erősen kihatott.

Az egyik asztalnál jókedvű bukaresti magyar társaság fogyasztja a vacsoráját. Mellettek egy rendkívül kövér ur ül egymagában és mialatt egymásután fogyasztja a fogásokat, nagyon ismerős arcán a vékony cim-pájú fitos orr időnként megreng. Erősen figyel a bukarestieket, de különösen az egyik fiatal hölgyet fixírozza már régebbi idő óta meglehetősen szemtelenül. A fiatalasszony már

zavarban van és feltűnést kerülve igyekszik egy párszor szigorúan odavetett tekintetével ezt a kétesnek látszó bódolatot elhárítani.

Most őt-hat ur érkezik a kövér asztalához. Leülnek, beszélgetnek és csakhamar az egész társaság figyelni kezdi a fiatalasszonyt. Összedugják a fejüket, sugdolóznak, majd az egyik férfi hangos, félre nem érthető megjegyzéseket tesz az uriaszony szépségére. Látszik, hogy akarnak valamit, de nem tudják, hol kezdeni. A fiatalasszony társasága is észrevette az ismeretlen szomszédok leplezetlen érdeklődését és mintha egy kis botrány szag terjedne a levegőben. Az újonnan jött férfiak végre bucsuznak, az egyik még odasug valamit a kövérnek, mire ez hangosan és érthetően válaszol:

— Megteszek minden tőlem telhetőt.

CSAK A MESEKÉBEN TÖRTÉNIK ILYESMI

Magához inti az egyik pincért, valamit sug neki, aki az üzenettel a bukarestiekhez lép.

— A szomszéd ur kérdezte, hogy ki ismeri a társaságból Szenes Ernőt?

Most már mindenki ráismert a kövér szomszédra. Persze, hiszen ez Szenes Ernő, a ka-

NAGY IPARI KIÁLLÍTÁS, Sibiu

1933. aug. 27-től — szept. 10-ig. 50%-os vasúti kedvezmény menet-jövet.

A legjobb alkalom, hogy megismerje ezen gazdag vidék élmiszer, textil- és mezőgazdasági gépiparát és hogy szükségleteit olcsón beszerezhesse.

Csodás vidék.

Fürdőkirándulások Vizaknára.

Ha az állam nem engedi meg, hogy Brassó követeléseit betudja, a város pert indít a kincstár ellen

Házbérrel, beszédett illetékekkel, látványossági adóval és fával tartozik az állam a városnak

Brassó, augusztus 25.

A városi tanács tegnapi ülésén, amelyről nagy vonásokban beszámoltunk, többek között Brediceanu Tiberiu dr. állandó választmányi tag javaslatot tett a város vezetőségének a városi adósságok és az állammal szemben fennálló követelések kompenzálására.

Mint ismeretes, a kormány, hogy megszüntesse a házbérekkel szemben fennálló követeléseket, egyrészt úgynevezett adóbonokat bocsátott ki, amelyekkel a magánhitelzők követeléseit fogják kiegyenlíteni, másrészt pedig elhatározta, hogy a városokkal szemben fennálló követeléseket, tekintve, hogy a városok is súlyos helyzetben vannak, betudja az állami tartozásokba.

A minisztertanács egyik legutóbbi határozatának, valamint a belügyminisztérium rendelkezésének megfelelően, az állandó választmány utasítására a város pénzügyi bizottsága pontos kimutatást készített azokról az állammal szemben fennálló adósságokról, amelyek kompenzálás útján betudhatók az állami adósságokba.

Ebből a rendkívül érdekes jelentésből kitűnik, hogy Brassó város tartozásainak zömét a nyugdíjpénztárral szemben fennálló tartozások képezik. Ezek több mint hét és fél millió lejt tesznek ki, ezzel szemben az állam a városnak több mint tízmillió lejjel tartozik.

Ha közelebbről vizsgáljuk a város pénzügyi bizottságának jelentését, rájövünk arra, hogy a város pénzügyileg rendkívül rossz állapotban állna, ha követeléseit idejében megkapná az államtól. Különösen azokat, amelyeket adók formájában szednek be a lakosságtól, ezzel, hogy a pénzeket a város fenntartására és a városi költségvetés tételeinek fedezésére fordítják.

Brassó város területén az állami intézmények 1930. óta jóformán semmi bért nem fizettek. Akkor, amikor a városnak fél milliót kell évente fizetnie a Kapu-utcában levő polgármesteri épületért és az összeget pontosan ki kell egyenlíteni, furcsának tűnhet, hogy nem képes megkapni azokról a helyiségekről a béreket, amelyeket az állami intézmények bérelnék. Ilyenek például a kaszárnyák, amelyek házbérrel képtelenség megkapni.

Ezek csak házbérek, amelyeknek végösszege 4 millió 390 ezer lejt tesz ki. Azonkívül ezek az intézmények és különösen a hadügyminisztérium ugyancsak három éve nem fizette ki a városnak a kaszárnyák után járó városi illetményeket, a vízdíjat, valamint a villanytaksákat. A ki nem fizetett városi illetékeknek a végösszege 2 millió 90 ezer lejtet tesz ki.

Azonkívül az állam 1 millió 915 ezer lejjel tartozik az illetékekből, amelyeket 1932-től a mai napig inkasszált és nem fizetett ki teljes összegben a városnak. Félmillió lejjel többet tesz ki azoknak a tüzelőanyagoknak az ára, amelyeket a város szállított a különböző állami intézményeknek, anélkül, hogy ezeket az összegeket szintén megkapta volna. Végül pedig a látványossági illetékek után, amelyeket a pénzügyminisztérium régen megkapott, három évre visszamenőleg 1 millió 225 ezer lejt jár a városnak.

Ha mindezeket a követeléseket összegezzük, arra a megállapításra jutunk, hogy Brassó városának összesen 10 millió 355 ezer lejt követelése van az államtól.

Ez a tízmillió lejt oly hatalmas összeg, hogy belőle egy sereg új beruházást tenne lehetővé.

Az is igaz viszont, hogy ezzel szemben a városnak is vannak adósságai az állammal szemben. Az adósság egy része 7 millió 642 ezer lejt, amellyel a város tartozik a nyugdíjpénztárnak. Ez a tartozás egyrészt abból a szubvencióból fakad, amit a város köteles a nyugdíjpénztárnak évenként folyósítani, másrészt pedig azokból a levonásokból, amelyeket a városi tisztviselők fizetéséből a nyugdíjpénztár javára történnek.

Ezen felül a városnak van még 1 millió 520 ezer lejes adóssága azokból az illetékekből, amelyeket a hosszufalusi, csernáfalusi és apácai erdőkisajátítások alkalmával kellett volna fizetnie az államnak.

A városi tanács az állandó választmány javaslatára kimondta, hogy Brassó városa kéri fogja a nyugdíjpénztárral szemben fennálló hétmillió adósság, valamint az erdőkisajátításokból származó illetéktartozás törlesztését is, illetve az összegek betudását a város követeléseibe.

Az állandó választmány jelentése hangsúlyozza, hogy a város milliókat ad évente a

városi nyugdíjasok eltartásához, miközben az állami nyugdíjpénztárnak is fizeti a horribilis nyugdíjilletékeket.

Ilyenformán a város követelése a tartozások kompenzációjára teljes mértékben jogos, Amennyiben a belügyminisztérium, illetve a pénzügyminisztérium nem menne bele abba, hogy a nyugdíjpénztárral szemben fennálló adósságokat, valamint az erdőkisajátítási taksákból elmaradt és a pénzügyminisztériummal szemben fennálló tartozást kompenzálják, úgy

a város kénytelen lesz pert indítani az állammal szemben tízmillió lejes követelésének behajtására.

A városi tanács kimondta, hogy ebben az esetben felhatalmazza az állandó választmányt a peres eljárás megindítására. Ugyanakkor pert indít a látványossági adók miatt, amelyeket a pénzügyminisztérium a törvényes intézkedések ellenére elmulasztotta azonnal kifizetni a városnak és ehelyett különböző célokra költötte el ezeket a pénzeket.

A határozatról értesítik a belügyminisztériumot, amely a többi minisztériumokkal felveszi az ügyben a kapcsolatot. Most már csak arról van szó, hogy az illetékes minisztériumok belemennek-e a rekompenciációs műveletbe, mert ha nem, akkor megindul a per Brassó városa és az államkincstár között.

Mária anyakirályné, Ileana nagyhercegnő és Habsburg István Töröcsvára érkeztek

Brassó, augusztus 25

Csütörtökön reggel a Brassó mellett levő Töröcsvára érkezett Mária özvegy királyné és leánya, Ileana nagyhercegnő és unokája, a kis Habsburg István társaságában. A királyné Balciból jött és Töröcsváron levő kastélyában szállt meg.

Az előkelő királyi vendégek azért jöttek Brassó mellé, hogy részveghessenek a

szombaton és vasárnap megtartandó brassói lovasversenyen.

A hatóságoktól szerzett értesüléseink szerint Károly király, az előzőleg történt bejelentés ellenére sem jön Brassóba, mert betegsége lehetetlenné teszi az utazást. Ilyenformán tehát a királyi család részéről csak Mária királyné és Ileana nagyhercegnő fognak a brassói lovasversenyen résztvenni.

Építünk, javítunk, invesztálunk...

Hídat kap a Tömös méhkeri szakasza, elkészül a vásártér kapuja, befejeződtek a vágóhid kanalizációs munkálatai

Brassó, augusztus 25

A városi tanács investíciós és városfejlesztési programjának egyik újabb állomását képezi az a híd, amelyet a Méhkerterekben akarnak építeni. A Tömös-patak ugyanis eddig a Méhkertereknél teljesen járhatatlan volt. Most a város vezetősége elhatározta, hogy ezen a patakon keresztül gyalogjáró és szekereknek való hídat épít.

Az állandó választmány legutóbbi ülésén el is határozta a híd megépítését, amelynek költségeire 22 ezer lejt irányoztak elő.

Itt említjük meg, hogy az új vágóhid mellett épülő marhavásártér pompás kapujának a megépítése is aktuálisá

vált. Erre a munkára külön árlejtést írtak ki. Az ajánlatok közül 44.500 lejvel a legelőnyösebbnek bizonyult Funk Frigyes brassói fűrészgéáros és így a munkálatot ő kapta meg. A kapu építésének a közeljövőben nekifognak.

A vágóhidnál is teljes erővel folyik a munka. Megfeszített munka után néhány nap alatt teljesen befejezték a vágóhídi terephez vezető kanalizációt úgy, hogy az építkezésekhez most már megfelelő mennyiségű víz áll rendelkezésre, amely jelentős mértékben meggyorsítja a munkálatok tempóját. Megépítették a fővezeték, amely vízzel fogja ellátni az új vágóhidat és jéggyárat, amely szintén a vágóhidhoz fog tartozni.

A brassói rendőrség és a nemzetközi expressz rablói

A brassói rendőrség már napokkal ezelőtt rámutatott arra, hogy vonatrablók garázdálkodnak a környéken

Brassó, augusztus 25.

Néhány héttel ezelőtt országos felülnést keltett az a vakmerő rablótámadás, amely a Bukarest—Brassó között közlekedő személyvonaton történt. Mint emlékeztet, hét közismert zsebmetsző és vonatrabló megtámadta a vonatot, amelyet a brassói rendőrség egy komiszárja és egyik detektívje figyelt. A detektívek és a banditák között elkecseregett közelharc fejlődött ki, amelynek során egy karhatalmi közeg, mint a vasúti tolvajok megsebesültek.

A lefűlelt betörők egy részét Brassóba hozták. Innen azonban nemsokára szabadon engedték őket. A vonaton történt közelharc után bukaresti rendőrfelügyelő szállt ki Brassóba a betörőkkel lefolyt közelharc kivizsgálására. A vizsgálatnak az eredménye volt, hogy bizonyítékok hiányában a lefűlelt betörőket szabadon engedték.

Ugyáltszik azonban, hogy Dragomirescu brassói komiszár és a detektívek, akiknek értesüléseink szerint kellemetlenségeik is

támadtak, mert revolveres közelharcba elegyedtek a zsebmetszőkkel, mégis csak kötelességüket teljesítették, mert csütörtökre virradó éjszaka Ploesti és Brassó között oly

vakmerő módon támadták meg a Bukarest—Prágai expresszvonatot, amelyenhez hasonló az utóbbi évek vasúti rablókrónikája nem ismer.

A betörők, akiket csak nemrég engedtek szabadon, hajmeresztő körülmények között megtámadták ezt a nemzetközi vonatot, órákon keresztül terror alatt tartották, míg végül is az utasok lefűlelték őket.

A rablótámadás részleteiről lapunk más helyén számolunk be. E helyen mindössze csak a nemzetközi esemény brassói vonatkozásait szeretnénk leszögezni.

Ez a Ghioc, aki — mint kiderül, a tegnap lefűlelt banda vezére volt — a brassói rendőrség foglya volt. Dragomirescu rendőrkomiszár, az állomási rendőrség főnöke és egy detektív életük kockáztatásával fogták el ezt a Ghiocot, akinek ne-

vén keresztül nemzetközi relációkban is beszéltet most magáról Románia.

Ezek a derék rendőrségi emberek nem kaptak kitüntetést, sőt ehelyett az történt, hogy lejött Brassóba Parisianu bukaresti rendőrfelügyelő, aki kihallgatta Ghiocot és miután úgy találta, hogy semmit nem lehet rábizonyítani, elrendelte szabaddalra helyezését.

Reméljük, hogy most, miután Ghioc mégis csak vasúti rablónak bizonyult, a brassói rendőrsztek megkapják méltó kitüntetésüket.

Azonfelül pedig ez a Ghioc, brassói kihallgatása alkalmával a vad egész sorozatát hangoztatta egyes közbiztonsági közvegekkel szemben, akik a Ploesti—brassói vonalon teljesítenek szolgálatot.

Ghioc azt állította, hogy ezek a karhatalmi közvegek néha támogatják a zsebmetszőket.

Súlyos vádak, amelyekre Ghioc lefogásával fényt lehetne deríteni. Végül pedig: miután beigazolást nyert, hogy a vasúti rablók Eldorádója Ploesti és Brassó között fekszik, a felsőbb hatóságoknak kötelességük a vonatokat megfelelő felügyelet alá helyezni és ezt a fontos nemzetközi utvonalat megtisztítani azoktól a veszedelmes banditáktól, akik amerikai módszereket megszégyenítő vakmerőséggel dolgoznak.

A tartományi közigazgatási főfelügyelő vizsgálatot tart Brassóban

Brassó, augusztus 25

Szerdán délután váratlanul Brassóba érkezett Gherman tartományi közigazgatási vezérfelügyelő, aki tudvalevőleg a Kolozsváron tartózkodó tartományi felügyelőség vezetője.

Gherman főfelügyelő csütörtökön délelőtt megjelent a vármegyei prefekturán, ahol inspekciónak tartott. Átnézte a vármegye egész ügyvitelét, amelyet a legteljesebb rendben talált. Ugyanakkor pedig a községek működését is felülvizsgálta. A prefekturán a főfelügyelőt Cuteanu György dr. vármegyei prefektus fogadta és kalauzolta a különböző ügyosztályokon keresztül.

A közigazgatási felügyelő, miután befejezte a vármegyei házában tartott vizsgálatot, minden valószínűség szerint ma délelőtt a városházánál kezdi meg a vizsgálatot. Ezután Gherman felügyelő meglátogatja a Székelyföldet, Fogaras és Nagyszeben vármegyéket, ahol szintén közigazgatási inspekciónak tart.

A felügyelő hosszabb ideig marad Brassóban és innen fogja inspekciónak körútjait végezni a szomszédos megyékben. Nincs kizárva, hogy az inspekciónak körútja közben Bukarestből, a belügyminisztériumtól is bekapcsolódik valaki, esetleg maga a alinescu államtitkár is. Ez azonban még nem biztos.

Az inspekciónak körútnak legfőbb célja ellenőrizni, hogy a vármegyei prefekturák és városi előjáróságok milyen mértékben alkalmazzák az új közigazgatási törvényt és az ezzel kapcsolatos intézkedéseket és.

Megnyílt Brassóban

a Salonul Transilvaniei, a vármegyei prefektúra termében, az olasz—román festőművészek kollektív kiállítása. Az érdekes kiállítás augusztus 25-től szeptember 25-ig lesz nyitva. A rendezőség minden műbarátot meghív a kiállítás megtekintésére, amelyen az ecset nagynevű mestereinek különböző érdekes alkotásait állítják ki.

Primăria Municipiului Braşov.
Nr. 20.740—1933.
Serv. Economic,

ARLEJTÉSI HIRDETMEŒY.

A Méhkerterekben építendő községi istálló építési munkálatainak, amelyek értéke kb. 550.000 lej, vállalatba adása céljából f. é. szeptember hó 15-én d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban nyilvános árlejtés lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni a hivatalos lap 127—1931 számában kihirdetett általános szabályok alkalmazásával.

Az előírnyzatok, tervek és a közelebbi feltételek a városi mérnöki hivatalban tekinthetők be.

Braşov, la 22 August 1933.

Primar: (ss.) Dr. C. Voicu, Secretar General: (ss.) R. Maxim.

A százéves Cook Tamás

Egy okos angol száz évvel ezelőtt élete céljait az utazásra rászoktassa.

Cook Tamás volt ez az angol, alapítója annak a világhírű utazási vállalatnak, amely a turistákat a nyugati műveltség nagy nemzeteivel megkedvelte. Érdekes, szinte kalandos a karrierje, mint a legtöbb híres emberé.

Mint szegény szülők gyermeke, már tíz éves korában maga kereste meg a kenyerét kertészkedéssel. A tehetség, nyugtalan agya azonban hajította más célok felé. Kitanulta a nyomdászást, sokat olvasott, érdekelték vallási kérdések s szabad óráiban biblia magyarázattal foglalkozott.

Angliában már akkor is erősen el volt terjedve az alkoholizmus s az egyház küzdött ellene a felvilágosítás eszközeivel. Így lett Cook az egyház alkoholelles mozgalmának prédikátora, gyűléseket szervezett, szónokolt, agítált, hogy minél szélesebb körben felvilágosítsa az embereket az ivás kártékony hatásáról. Amikor egyszer a vidéken rendezett nagyobb alkoholelles gyűlést, ahova több ezer résztvevőt akart felvonultatni a vidékről, az a gondolata támadt, hogy kibérel egy vonatot s az antialkoholistákat azon szállítja Leicesterbe, a gyűlés színhelyére.

Ez volt a világ első kiránduló vonata. A vállalkozás óriási sikert hozott Cooknak, a vonat zsúfolásig megtelt, az utasok örültek az olcsó utnak s Cook is megtalálta a maga számítását. Az első sikeres kísérlet eldöntötte a pályáját is, ott hagyta a biblia magyarázatot és a bormissza mozgalmat s elhatározta, hogy az utazás propagálására alapít vállalatot.

A dolog nehezen ment, a vasutak eleinte elzárkóztak az elől, hogy teljes vonatokat egy magáncégnek rendelkezésére bocsássonak, másfelől meg kellett törni a köznyit és ellenszenvet, amely az otthon üléshez szokott emberekben élt az utazással szemben. Cooknak azonban lassan sikerült mind a két nehézséget legyőzni.

Kapóra jött neki az 1851-iki londoni kiállítás, amelyre a kormány nemcsak a birodalomból, de a világ más részeiből is várt látogatókat. Cook mindent megtett, hogy az érdeklődést a kiállítás iránt felkeltse. Mint korábbi útjainál, azonnal is nyomtatott füzeteket küldött szét, amelyekben leírta, milyen érdekes látványokat nyújt a kirándulás. Ezek voltak az első utazási propaganda-röpiratok. A szerencse ismét kedvezett neki: százhatvanöt ezer látogatót hozott a kiállításra, s ezért a királynőtől is külön elismerésben részesült.

Két évvel később már rábízták a dublini kiállítás propagálására.

Cook azonban itt nem állt meg, hanem elhatározta, hogy kiterjeszti működését a kontinensre és Amerikára is.

Az 1855-iki párisi kiállítás nyújtotta az első alkalmat erre, ekkor vezette be cége az azóta világhírűvé lett Cook-szelvényeket, amelyek nemcsak vasuti jegyet adtak az utazóknak, hanem szállással, étellel is ellátták őket. Kisebbszámú háború bonyodalmak hátráltatták tervének kivételében, azonban nem kedvetlenül tették el. 1870-ben, amikor a németek Páris fenyegették, s a Franciaország szívébe vezető vasutvonalakat elfoglalták, az éhező francia fővárosnak Cook szállított élelmet.

1882-ben Egyiptomban avatkozott bele egy háború összeütközésbe. Az angolok a föllázadt Arabi pasa ellen Cook hajóin szállítottak csapatokat és élelmet a lázadás elfojtására. Tudni kell, hogy az egyiptomi kedive már korábban Cookot bízta meg a hajózás megszervezésével a Niluson. Cook tizenhatalmas katonát vitt le Egyiptomba megfelelő hadianyaggal és utánpótlással.

A fejlődés ezután óriási lépésekkel haladt előre az utazás terén. A 70-es években egy Mann nevű amerikai megépítette az első hálókocsot, amelynek európai szabványát Nagelmacker szerzi meg. 1853-ban indulnak meg Európában a háló- és étkező kocsik.

A legfényűzőbbben kiállított vonatok Amerikában és Angliában futnak. A háború után különösen megelégnél a forgalom Amerika és Anglia, illetőleg a kontinens között. A gazdag Amerika előzött Európát. London, Páris, Berlin nagy tömegekben látta vendégül a pénzes amerikai közönséget, amely ájtott üzleteket kötött és szórakozni.

Persze az élelmes európai vállalkozás mindent megtett, hogy a pihenni jövő amerikai itt teljes kényelmet találjon. Ekkor készült két olyan fényűző berendezésű vonat, amely még az amerikaiakat is meglepte pompájával, s szinte az otthon kényelmét nyújtja a hajóutól kifáradt tengerentúli utasnak. Mind a két

luxusvonat boat-train (hajóvonat), amely a kikötőből hozza a hajóról átszálló utasokat Párisba. A nevük: „Blue Train” (kék vonat) és „Golden Arrow” (arany nyíl). Az egyik csupa világoskék feremkocsiból áll, a másiknak minden kocsiján arany nyíl jelzi az exkluzivitást. A kocsik kis lakosztalokba vannak osztva, hálóra, szalonra, ebédlőre, ahol kényelmes fotókben valóban elfelejt az utas, hogy nem a lakásán jár-kel, hanem száz kilométeres sebességgel repül vége felé.

Az első leicesteri antialkoholista vonat óta, amelyet Cook Tamás tervezett meg, az utazás sokat, nagyon sokat fejlődött. És minél jobban halad a világ, annál nagyobb lesz a fontossága, annál nagyobb tömegeket hódít meg magának.

Adler József, a hírhedt brassói szélhámos újból munkába lépett

Ezúttal 35 ezer lejt sikkasztott Lázár Sándor Hirscher-utcai kereskedőtől

Brassó, augusztus 25.

Lázár Sándor, akinek a Hirscher-utca 20. szám alatt van gyümölcs- és zöldségüzlete, néhány hónappal ezelőtt Adler József 30 éves férfi személyében kereskedőségét fogadott. Lázár vasárnap átadott Adlernek 25 ezer lejt azzal, hogy menjen el Bacaubá dinnyét vásárolni. Adlerrel együtt küldötte el István nevű 20 éves fiát is.

Lázár címére a fiától tegnap levelezőlap érkezett, amely azt a lesújtó hírt közli a kereskedővel, hogy a kereskedőségét Tecuibán a pénzzel együtt eltűnt. A sikkasztás egy étteremben történt, ahol a segéd és a fiatalember bementek vacsorázni. Adler azzal, hogy azonnal visszatér,

Rel. 554

Asíra-Mozgó

BRASSÓ

Ma, pénteken, augusztus 25-én indul a szezon legszebb, legképrázatosabb vidám filmoperettje, tele énekkel tánccal humorral

JOHANN STRAUSS főzeneigazgató

Az udvari bál karmestere

Főszerepben:

Le Parry, Grete Theimer, Michael Bohnen

Egy valódi bombasláger.

és Paul Hörbiger.

Egy valódi bombasláger.

További autóbuszokat állít be a város

Az autóbuszforgalom kifizető üzlet

Brassó, augusztus 25.

A városi tanács legutóbbi ülésén Hettmann Antal nagyparas és városi tanácsos felszólalt az autóbuszok kérdésében. Hettmann rámutatott arra, hogy az autóbusz kérdés Brassóban még mindig nincs megoldva, mert oly lassan közlekednek, hogy azt a lakosság képtelen bevárni az utcákon. Az egyes megállóhelyeknél, a Porondon például, vagy az állomáson három-négy autóbusz várakozik, ahelyett, hogy körüljárna. Mert minél többet körüljárna, annál nagyobb a város haszna is mert annyival több utas használja az autóbuszt.

A felszólalásra Voicu dr. polgármester válaszolt, aki rámutatott arra, hogy a

menyiben az autóbuszok üresen keringenek, egy város csak ráfizet az üzletre. Ezért a városi tanács elhatározta, hogy az autóbuszok számát emelni fogja.

Értesítéseink szerint a város valóban foglalkozik azzal a tervvel, hogy a jelenleg forgalomban levő autóbuszok mellé újakat vásároljon, mert kiderült, hogy Brassónak legalább harminc autóbuszra van szüksége, hogy a forgalmat normálisan le lehessen bonyolítani.

A közeljövőben meg is kezdik az újabb bevásárlási akciót amely a városnak nagy előnyt jelent. A jelenlegi autóbuszokra ugyanis a város egyetlen lejt sem adott a polgárság pénzéből, hanem a vételárát a forgalomból jelentkező haszonból fizeti.

Botfalusi tanácsa addig amerikázott, amíg

Menesztették a primárt, de menesztették a tanácsot is

Brassó, augusztus 24.

Néhány hónappal ezelőtt beszámoltunk azokról az áldatlan közigazgatási állapotokról, amelyek a megyében levő Botfaluban uralkodnak. Köztudomású, hogy az összes választott tanácsosok már el is végeztek munkaprogramjuk nagyrészt, csak a botfalusi község tanácsa lópta a napokat azzal, hogy amerikázott.

Botfalusi község tanácsának élére egy Stamm Márton nevű szász primár került, akit a község tanács tagjainak nagyrésze nem szeretett. A primár néhányszor összehívta a községi előjáróságot, de ezeken az üléseken oly hatalmas botrányok törtek ki, hogy az üléseket képtelenség volt megtartani.

Mielőtt a vármegyei prefektúra végső szankciókra határozta volna magát az amerikázó község tanácsa szemben, maga Culeanu dr. vármegyei prefektus szállt ki a községbe, hogy megpróbálja a község tanács tagjainak kibékítését. A prefektus fáradozásai azonban eredménytelenek maradtak és ezért a vármegyei vezetőség elhatározta a botfalusi község tanácsa feloszlását.

A közigazgatási törvény intézkedéseinek megfelelően az ügyről értesítették a Kolozsváron székelő helyi revíziós bizottságot, amely legutóbbi ülésén kimondotta a botfalusi község tanácsa feloszlását. Ugyanakkor

Stamm Márton primárt is menesztették állásából.

A botfalusi községi előjáróság amerikázása tehát a feloszlásban fulladt. A község élére a vármegyei prefektúra javaslatára a belügyminisztérium most interimár bizottságot nevez ki. Reméljük ez pótolni fogja azokat a súlyos mulasztásokat, amelyek a községet érték az amerikázó község tanácsa téltelensége miatt.

Iskolakezds a brassói róm. kath. liceumban

1. A tanulók beiratása szeptember 1-5 napjain történik 9-12 óráig az egyházközség pénztáránál, ahol az iskoladijak fizetendők s azután az igazgatói irodában, ahol a végleges beírás történik.

2. Az I. osztályba iratkozó, vagy más intézetből jövő tanulók beírásánál a felvételi kérelmet együtt (megfelelő úrlap az igazgatói irodában kapható) bemutatandók: a) keresztlevele, b) születési anyakönyvi kivonat, c) állampolgársági bizonyítvány, d) újraoltási bizonyítvány, e) az elemi iskola IV. osztályáról szóló bizonyítvány, (Adeverință), illetőleg az előző liceumi osztályról szóló iskolai anyakönyvi lapmáslolat (copia matricolei școlare).

Vidéki tanulók a kérs és okmányok beküldésére írásban is jelentkezhetnek.

3) A javítóvizsgákra szeptember 5-ig, az V. osztályos felvételi vizsgákra szeptember 6-ig, a baccalaureatusi vizsgákra augusztus 31-ig kell jelentkezni.

4) Az I. osztályos felvételi vizsgák szeptember 12-én kezdődnek. Jelentkezni kell szeptember 11-ig a fentírt okmányokkal. A vizsga tárgyai román és magyar nyelv és számítás (az elemi iskola IV. osztályu anyaga). A felvételi vizsgát már júniusban letették, végleges felvételt szeptember 12-én csak akkor számíthatnak, ha a még hiányzó okmányokat kiegészítik és beadják.

tember 12-én kezdődnek. Jelentkezni kell szeptember 11-ig a fentírt okmányokkal. A vizsga tárgyai román és magyar nyelv és számítás (az elemi iskola IV. osztályu anyaga). A felvételi vizsgát már júniusban letették, végleges felvételt szeptember 12-én csak akkor számíthatnak, ha a még hiányzó okmányokat kiegészítik és beadják.

5) Idegennyelv, de magyar tanulóknak hivatalos, vagy szülői nyilatkozattal kell igazolniuk magyarságukat. Idegen állampolgárságu, vagy zsidó tanulók csak miniszteri engedély alapján iratkozhatnak be.

6. Szeptember 15-én a tanulók a tanév ünnepélyes megnyitására az iskolában gyűlekeznek.

* ELVESZETT Brassóban vasárnap este 7-8 óra között a Miron Costin-utca közelében egy Pista névre hallgató fehér selyem pincsi kutya. Kérjük az illetőt, aki a kutyát a Vasut-utca felé vitte, Miron Costin-utca 2. sz. alá vigye vissza. Aki a kutyát sorsáról közelebbi tud, nagy jutalom ellenében fenti címre adjon felvilágosítást.

A Bőriparos Mesterek Arucsarnoka Rt.

elhatározta, hogy tagjai számára augusztus 27-én, vasárnap erdei kirándulást rendez a Rakodó völgyébe. A kirándulás színhelye a Tompa-féle vendéglő környéke. A nagyszabásúnak ígérkező kirándulásra minden iparost és barátot szeretettel lát vendégül az igazgatóság és rendezőség.

Benzin-kut. trafik-pavillon, illemhely

Ismeretes, hogy a város pályázatot hirdetett egy, a Károly király-utca és a Vasut-utca találkozásánál létesítendő földalatti illemhely kombinált benzinkutára. A pályázat eredményében most érkezett le a bukaresti központi árverési bizottság döntése, mely szerint a legkedvezőbb ajánlat a Soc. Distribuția által tett és így a munka, illetve építkezés ennek ítélte oda. A jelzett vállalat ennek következtében a legrövidebb időn belül az alsóbetátér bolonyaféle sarkán megkezd a munkát és megépíti a benzinkutat, mely alatt a legmodernebb illemhely lesz elhelyezve, míg fenn újság- és dohányárut elhelyeznek. A vállalat építi meg az egészét, viszont a benzinkuton kívüli részeket a város használja és értékesíti és ezenfelül a vállalat még fizet a városnak évi 84.000 lej bért.

Tekézősport

Vasárnap tartotta erdei ünnepélyét a Rakodó-völgyben a Bolonya és a Vig Barát tekező egyesület, vendégül látva a kolozsvári Jó Barát testvérsapartot és azoknak hozzátartozóit.

Ezen szép ünnepélyen részt vett Szabó Béni országgyűlési képviselő is, valamint Márcz Béla, a federáció ügyvezető elnöke, aki Nagyromániában 1930. május 10-én letette a tekező sport alapkövét, Boross Vilmos a federáció főtitkára és Pinke, a Jó Barátok díszelnöke.

Az ünnepély, melyen közel 100 tekező vett részt, a legjobb hangulatban a késő esti órákig tartott, majd bevonulás után a Jó Barátok helybeli Testvériség csapatával lejátszott egy barátságos mérkőzést a Reiss-pályán.

Mérkőzések eredménye:

Szombat este: Jó Barát-Bolonya 159-115, azonnal revás 143-138 Bolonya javára. CFR pályán. Vasárnap reggel: Vig Barát-Jó Barát 189-140, este Jó Barát-Testvériség 146-143 a Reiss-pályán, zászló cserével.

Kedden este: Unirea-IAR revás mérkőzés a Mosoiu-pályán, szerda este: Glória-Cipészek barátságos mérkőzése a CFR pályán.

Leigazolást nyert Bacsoni József a Vig Barátoktól.

voltak a jelenetnek és érdeklődéssel figyelték az eseményeket, hiszen egy bukaresti asszonyról volt szó.

A FÉRJ NEM AKAR

Eddig minden a legjobban ment, de a filmekben nélkülözhetetlen komplikáció, az utolsó pillanathban beállt nehézség, itt sem várható magára sokáig. A fiatalasszony férje, aki eddig szótlanul nézte a történeteket, amikor látta, hogy az ügy kezd komolyra fordulni, szintén komolyan kezdett a feleségével beszélni. Nem szabad megtenni. A házasságra káros befolyást gyakorolna, a filmvilág levegője mindenkit megfertőz, stb., stb.

Az ismerősök:

— Ne hallgass a férjedre, bolondság, amit beszél, nincs semmi benne. Ne szalaszd el ezt a nagyszerű alkalmat. Továbbra is uriaszony maradsz, filmezni nem szégyen, mennyi példa van erre. Továbbra is jó családi életet élhetsz, stb., stb....

De Zsoldosék sem hagyták magukat. Minden biztosítékot vállaltak, nagy jövőt jósoltak és ez a film amúgy is csak az első próba lenne, amely után még mindig ráérne visszavonulni.

— Nem lehet, — akadékoskodott a férj, — nekünk már holnap vissza kell utaznunk Bukarestbe. Nem hiszek az egészben és különben sem vagyunk hasonló fordulatokra be rendezkedve.

De itt az anyagi ellenérték, — replikáztak Zsoldosék. Hogy mennyi volna?

Az első filmért adnánk 5000 pengőt és az egész nem tart tovább, mint hat hét. Két hét műtermi felvétel Budapestén és a külső felvételek Szekesfehérváron és a tatavárosi Eszterházy birtokon. A második filmért már adnánk tízezer pengőt is.

Minden hiába.

A férj szívét még az anyagi feltételek sem lágyították meg.

— Legalább maradjanak még egy pár napig Budapestén, — kérte Zsoldos. Minden költséget fedezzünk. Hátha sikerül később megegyeznünk.

Ez sem használt.

Egy férjet ilyesmirel meggyőzni nagyon nehéz.

Végül is abban maradtak, hogy a házaspár hazautazik Bukarestbe és 10 napi gondolkodási időt kérnek. Ha a férj közben megdöbben, akkor telefonon jelentkeznek és másnap akár megkezdődhetnek a felvételek is.

ÖT NAP ELTELT

Most szemben ülök a romantikus történet hősnőjével, a Nagypáradról Bukarestbe került magyar uriaszonnal és mialatt egy kissé bánatos sóhajjal a hangjában állapítja meg, hogy

a 10 napos határidőből már 5 eltelt,

magamban csendesen szintén megállapítom, hogy nagyszerűen nézhet ki a filmen.

Szinte megdöbbenően hasonlít Titkos Ilonára.

Nevetve meséli, hogy Pesten sokszor összeütköztek a híres színésznővel, sőt autogrammot is kért tőle valaki. Zsoldos is megállapította ezt a hasonlatot. Először azt hitte, hogy rokonok lehetnek.

— És most mi lesz?

— Nem tudom. Nagyon sokat gondolkodunk már az egész ügyről, de a férjem egyelőre hallani sem akar róla.

A férj is jelen van ennél a beszélgetésnél. Aki szeretik a filmesekben a happy endet, bizonyára haragusan érre a szívtelen férjre, aki olyan lelketlenül utatban áll gyönyörű feleség jövőjének. Pedig nagyon rokonos érzésekkel néz ki a kérdések ostroma alól és viccelődve üti el a komoly feleletet.

A rokonság és az ismerősök hada is állandóan igyekszik őt rábeszélni. Mindenkinek elismeri az igazát, de a felelettel adós marad. Titokzatos hallgatásába burkolja magát és látszik róla, hogy azért nagyon komolyan foglalkozik a kérdéssel. Nagy probléma ez, amelynek megoldását izgatottan lesi most a budapesti filmvilág.

Zsoldos Andor mondotta a bucsuzásnál:

— Akármint is fog határozni a kedves férje, nagyságos asszonyom, egész életén át büszke lehet erre. Ha egyelőre mást nem is, de nagy erkölcsi sikert jelent ez.

Megnyugtatóan azonban leírhatom, hogy beszélgetésünk után az a határozott benyomásom, hogy a történet még nem fejeződött be. A 10 napból 5 még hátra van, a férj még nem döntött határozottan, tehát van még idő a kedvező fordulatra: a happy endre. A filmekben sem szokták az utolsó pillanatig tudni, hogyan végződik a történet. Még itt sem bizonyos, mert a rábeszélő munka közben erősen folyik és nincs kizárva, hogy az utolsó napon eredménnyel fog végződni. Addig izgulhatunk.

És végül megnyugtatóan mindazoknak, akik esetleg kételkednek a történet valóságában, a férj engedelmeivel leírjuk az illető hölgy nevét is. Langbergné L. Magdáról, bukaresti magyar társaságbeli asszonyról van szó.

Sós Nándor

Voronoff legujabban halott emberek szerveit ülteti át élő emberekbe

Az első vese-átplántálás megtörtént és sikerült

Moszkva, augusztus 25
A híres, sőt hírhedt Voronoff professzor néhány hét óta egészen új és szenzációs kísérleteket végez. Halott emberek ép szerveit ülteti át élő emberekbe s kísérle-

tei — amint a jelentések mondják — megdöbbentő eredménnyel jártak.

Legutóbb egy öngyilkos fiatalember veséjét operálta ki és ültette el egy kicserélt beteg vese helyébe. A beteg jobban

lett és az átültetett vese szabályosan működik.

Orvosi körökben hitetlenkedve fogadják a moszkvai jelentést.

Rövidesen megkezdődnek a román—magyar kereskedelmi tárgyalások

Az új tárgyalásoknak módosító jellegük van

Budapest, augusztus 25
A Pesti Napló értesülése szerint hamarosan újabb kereskedelmi tárgyalások kezdődnek Románia és Magyarország között. Ezek az új tárgyalások a március 31-én aláírt és a nemrégiben életbelépett kereskedelmi szerződés néhány szakaszának a módosítását célozzák.

2500 lejes áron kínálják eladásra s ugyanakkor a városokban 6—9 lej egy kiló kenyér ára.

Az aránytalanság borzalmasan nagy és a városi fogyasztók rendkívül hátrányos helyzetben vannak.

A kormány gazdasági bizottsága csütörtökön este újabb értekezletre ül össze. Ez alkalommal megvizsgálják egy német konzorciumnak a buza felvásárlásával kapcsolatos telt ajánlatát.

A német ajánlatok körül már eddig is folytak tárgyalások, azonban az ajánlattevőkkel nem lehetett megállapodásra jutni.

LEON BLUM

A II. Internacionálé nem halt meg, csak alszik

Páris, augusztus 25.

A II. Internacionálé kongresszusán Leon Blum, a francia szociáldemokrata ismert vezetője nagy beszédet tartott, mondván, hogy a II. Internacionálé nem halt meg, csak alszik. A mozgalom új erőre fog kapni és folytatja harcát a fasismus ellen.

A németországi terrorral kapcsolatban fájdalmas dolognak mondotta a német szociáldemokrata párt megsemmisülését.

Amza tábornok nyugdíjba megy

Bukarest, augusztus 25.

Amza tábornok, volt hadügyminiszter, akinek személye körül a Skoda-üggyel való vonatkozásban kinos események játszódtak le, aki már 6 hónapja szabadságon volt, nyugdíjállományba helyezését kérte.

Herriot reviziós nyilatkozata miatt Titulescu lemondotta szófiai utazását

Bukarest, augusztus 25.

Megirtuk tegnapi számunkban, hogy a kormány közvetett uton arról értesült, hogy Herriot volt francia miniszterelnök minapi szófiai tartózkodásának idején a bolgár reviziós irányában elkötelező nyilatkozatokot tett. A román kormány Herriotnak erről az új magatartásáról csak nagy késedelemmel értesült, mert Stoica Románia szófiai követe már két hónapja Bukarestben tartózkodik. Stoica a közbejött eseményekre való tekintettel tegnap már vissza is tért Szófiába.

A Herriot-féle nyilatkozatoknak még egy következményük van:

Titulescu román külügyminiszter, akinek látogatása a hó végére volt esedékes Szófiában, lemondta az utazást. Titulescu szeptember elején tér vissza az országba.

Működési szabályzatot kapnak a vallásos egyesületek

Bukarest, augusztus 25.

A vallásos egyesületek működéséről szóló törvény néhány homályos szakaszaok félreértésre adott alkalmat és az egyesületek, valamint a rendőrség között gyakoriak voltak az összetűzések.

Petre Andrei közoktatásügyi államtitkár a zavarok elkerülésének céljából működési szabályzatot készített, amely a vallásos egyesületek tevékenységét az alkotmány 22., az érvényben levő törvények és az állambiztonsági követelmények alapján szabályozza.

Már az is irredenta, aki a Magyar Szó betiltása ellen tiltakozik

A Gazeta de Vest megtámadja a magyar ujságírók szervezetét

Nagypárad, augusztus 25.

A Gazeta de Vest című nagyváradi román napilap, amely évek óta mérgezi a románságnak és a kisebbségeknek viszonyát és amely szüntelen aknamunkát folytat a magyarsággal szemben, legutóbbi számában az ismert ultrarovinisztnak, az egyébként mélysegesen jelentéktelen Petre Gheorghe nevű hírlapírónak tollából éles támadást intéz a nagyváradi kisebbségi ujságírószervezet ellen azért,

mert e szervezet legutóbbi ülésén tiltakozni mert a Magyar Szó oly törőnytelen és felháborító betiltása ellen.

A Gazeta de Vest követendő példának állítja be az Erdélyi Lapok szerkesztőségének magatartását, mert ez a lap — írja a sovinszta orgánus — noha katolikus és magyar ujság — mégsem képviseltette magát az ujságírószervezetnek a betiltás ellen tiltakozó gyűlésén.

De Valera feloszlatta az ir kékingesek pártját

O Duffy most válaszol 45 ezer kékingest vonulni tel Coríghban

Dublin, augusztus 25

Irországban megint elmérgesedett a helyzet. O Duffy, a kékingesek vezére, a mint annakidején jelentettük, lemondott a fegyveres felvonulásról, majd a kékingesek tábori ünnepi istentiszteletéiért személyes felelősséget vállalt. Rendzavarás nem is történt, illetve a rendet a republikánusok zavarták meg a kékingesek corthi székházának feldúlásával. O Duffy azért volt annyira engedékeny, hogy elkerülje De Valera erőteljes fellépését a kékingesekkel szemben. Ennek ellenére

a diktátor kedden elrendelte a kékingesek feloszlását és betiltotta O Duffy pártját.

A diktátor rendelete nem váltott ki nagy rokonérzést Irországban. O Duffy most már erőteljesen lépett fel s bejelentette, hogy Anteillen pártgyűlést tart, azután pedig Coríghban, ahol a republikánusok megtámadták, 45 ezer kékingest vonulni fel.

Az izgalom igen nagy. A kormány nagyobb csapatösszevonásokat foganatosított.

Miért utazott el Auboin?

Falun már csak két lej a buza kilója

A móc-kérdést öt évig iarló közmunkával oldják meg

Bukarest, augusztus 25

Pop Jonel belügyi államtitkár a mócvidékek kormánybiztosa ellenőrző körutat tett a móc-területeken s a mócok megsegítésével kapcsolatban a kormány elé részletes memorandumot terjeszt. A memorandum azt ajánlja, hogy a mócokat lassák el kukoricával s egyben indítsanak utépítési munkálatokat, amelyeknél főképpen mócokat alkalmazzanak. Egyéb közmunkákat is tervbevettek s rendezni fogják a legelőkérdéseket is. A közmunkák hírek szerint öt évre terjednének.

AUBOIN,

a Nemzeti Bank technikai tanácsadója Párisba utazik a hét végén. Az utazás alatt a pénzügyminiszter és Auboin között támadt feszültség következménye.

A VIITORUL

a liberálisok szócsöve a buza és kenyérárak miatt élesen támadja a kormányt. A Viitorul rámutat arra, hogy falun két lejével vesztegetik a buza kilóját, a többi termények ára egy lejen alul van a termőföldek hektárját 2000—

HIREK

„Leszek a cselédje“

Akárhova megy az ember, mindenütt ezt énekelik. Ez az idei sláger kérem, a Tessék beszélni című pesti nyári operettből. Harmath Imre író ur és Márkus Alfréd zeneszerző ur követték el még akkor, amikor nem pofozkodtak össze.

— Tenyeremen hordom — énekelte Harmath ur Márkus urnak — lehozom a csillagot én. És leszek a cselédje, úgy lesem a parancsszavát.

Az csak közbevető megjegyzés, hogy a szövegíró, aki a cselédje akart lenni, megpofozta a zeneszerzőt. Először ez is megeshet, bár cselédügyekben inkább fordítva áll a dolog.

Hát szóval, nem lehet kibírni ezt a sláger. Nagyvárodtól kezdve Besztercétől már Erdélyben is mindenki ezt füttyüli, éneklő és bömböli, üvölti, andalogja, dudolja, sutlogja, harsogja. A rádiót ha kinyitod: egy öblös hang krárog mélabusban: Leszek a cselédje, úgy lesem a parancsszavát.

Tegnap falun voltam. Itt végre megszabadulok ettől a tangótól, a cukrozott arzenéttől, ettől a romlott krémessüteménytől. A cseplőgépnél képeadókató leányok dolgoztak. Énekeltek.

— Leszek a cselédje...

A szobalányunk már új és stilszerű szőveget is kráált hozzá:

— Leszek a cselédje, felmosom az előszobát...

Week-endezni mégy. Jó messzire csorogsz le csónakon a várostól. Ember nincs, csak egy kecskepásztor furulyázik a domboldalon. Iszonyu hamisan és iszonyu érzéssel fújja furulyáját. A fene egye meg, hát nem azt fújja, hogy leszek a cselédje.

Nagyon alacsonyrendű lehet az ember. Hajdan a kupléírókat a királyok inspirálták. Akkor irtak ilyesmit, hogy „lennék a királyod, urad, és parancsolód. Meg azt, hogy „szeretnék ur lenni babám szívében“.

Hol vagyunk ma már ettől.

A mai szerelmes lélekhez ez áll legközelebb:

— Leszek a cselédje, úgy lesem a parancsszavát.

Cingár férfiak fújják pastag nőknek, hogy tenyeremen hordom. Közismert nimolisták ígérk: „Lehozom a csillagot én“. És emberek, akiknek nincs husz lej a zsebükben, egy mozijegyre nem telik nekik, azzal főzik az anglyalt, hogy „feloiszem a kék egekbe, fellegekbe magat“.

Ez egy ragály. Ez rosszabb, mint a dögvész. Ez a nóta nem hagyja az embert aludni. Nem tudok busulni a világ sorsa felett kérem. Almomban is a kövér Harmath Imrét látom, amint Márkus Alfréd-nál inas, libériában lesi a parancsszavát és Márkus pedig fújtatja, izzadva viszi Harmathot a kék egekbe, fellegekbe.

De ha legalább ott felejténé.

Mert így felébred az ember és rögtön fújni kezdi ezt a nótát.

Ma láttam egy politikust, aki Vajda képe előtt állt és azt énekelte hozzá, hogy leszek a cselédje.

Láttam Cuzát, amint ezt énekelte Hitlerhez címzetten.

Láttam egy állástalan tisztviselőt, aki a bank kirakatában otfelejtett dollár-bankjegyeket énekelte, hogy tenyeremen hordom, lehozom a csillagot én.

Mindenki cseléd akar lenni itt?

De ki tud annyi cselédet tartani? Kinek telik még?

Valamit ki kellene találni ez ellen a nóta ellen, amely éppen olyan értelmetlen és éppen olyan veszedelmesen terjed, mint a hillerizmus.

Szerkesztő ur, nem bírom tovább ezt a szellemi élelmiszerhamisítást. Találjon ki valamit ellene. Inkább megígérem, hogy „leszek a cselédje, úgy lesem a parancsszavát“.

Rémes.

Még a cikk megírása közben is ezt bömbölöm, füttyölöm, ordítom.

Hát lehet ezt sokáig bírni?

Baradlai László

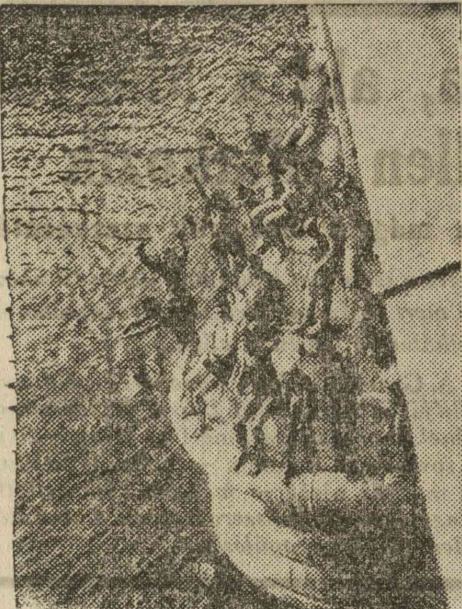
— MADGEARU — FELÜLVIZSGAL. Bukarestből jelentik: Madgearu pénzügyminiszter csütörtökön erdélyi felülvizsgálati körútra utazott.

— UJBÓL KITÜNTETTEK BUDAPESTEN EGY SZÉKELYT. Csikszeredáról jelentik: A Budapesti Közlöny legutóbbi számában Horthy Miklós kormányzó, a földművelésügyi miniszter előterjesztése alapján, a magyar közgazdaság terén kifejtett nagy érdeméért dr. Filó Károly jogtanácsost a magyar királyi gazdasági tanácsosi címmel adományozta meg. Az alig 33 éves székelly egyszerű iparos család gyermeke, aki minden segítség nélkül küzdötte fel magát.

— KALIFORNIAI PAJZSIETŰ SZALONTA KÖRNYÉKÉN. Nagyvárodról jelentik: A megyei prefekturát Szalontáról értesítették, hogy a környéket kaliforniai pajzsetű lepte el, amely főleg az érni készülő gyümölcsöt rágja össze és felbecsülhetetlen károkat okoz. A megyei agrárkamarából most bizottság utazott Nagyszalontára, hogy a veszélyeztetett helyeket a teljes megsemmisüléstől permetezéssel megmentse.

ABLAK

Mussolini, aki ujabban, Hitler érdeméből, egészen rokonszenves ember kezd lenni, — minden régi fasiszta diktátor annyit nyer súlyában, mint az új diktátor által kiszorított kultura sulya — alkalmazkodik a korhoz. Nem fellegek között járó lény, nem átokfűlő, nem evett bolondgombát, hanem józan, okos, reális, a szükségletekkel számoló, hideg koponya. Itt vannak például az olasz hadgyakorlatok, amelyek Mussolini személyes irányítása alatt kezdődtek meg. Mit csinál a hadgyakorlaton egy ilyen Mussolini? Először, mondja a távirat, személyesen vezette egy zászlóalj szokatlanul gyors menetben. Azután ágyút segített kötéllal felvontatni egy heggyre. A parancsnok észre sem vette, hogy Mussolini is a kötélben lóg — hangsúlyozza gyanus kétértelműséggel a sürgöny — csak csodálkozott azon, milyen buzgón ment a munka és nyilóanosan megdicsérte a legénységet. A mely oly szokatlanul buzgó volt. A Duce büszkén hallgatta végig ágyuvontatói inkognitójában a dicséretet, azután gratulált az ütegparancsnoknak. No lám, most már értjük, hogy időnként százszáz éreklük a Duce, hogy százmilliónyi hőben világszerte, hogy naponként átlag két könyv jelenik meg személyiségéről. A régi hercegek, a Harun Al Rasidok a nép közé vegyültek el, igyekezvén kifürkészni a tömeg baját. Az új herceg lóg a kötélben, — az ágyúkötélben — és igyekezik az üteget heggyre vontatni. Hogy annakidején jobban lehessen majd lefelé lödözni. Lefelé a mezőre, ahol békés emberek munkálnak megvetett földeket, zöldeket a kalászs és virágzik az élet. Értjük, Duce, hogy miért ünnepelek teged. Morituri te salutant...

Az elviselhetetlen hőség a francia főváros lakosságát is a Szajna partjára kergeti. Fenti felvételiünk a Szajna egyik vilárlérét mutatja, amelyről, akárcsak egy trambulínról, nagyszerűen lehet fejest ug-rani a hűvös hullámokba.

— CSIKIAK A SEPSISZENTGYÖRGYI KIÁLLÍTÁSON. Csikszeredáról jelentik: A sepsiszentgyörgyi nagyszabású székelly kiállítás sikere érdekében Csikban is nagyban dolgoznak. Dr. Pál Gáborné, az illusztris székelly képviselő felesége, szebbnél-szebb csiki népművészeti munkákkal fogja emelni a kiállítás sikerét. Dr. Hirsch Hugóné rendezésében pedig egy kétszázötven tagú műkedvelőgárda készül az ősi székelly lakodalom bemutatására, melynek keretében régi dalok és táncok kerülnek színre.

— ORVOSI HIR. Dr. Herskovits Erzsébet orvos-kosmetikus, Brassó, I. I. C. Brătianu (v. Kórház)-utca 2. sz., nyári szabadságáról viz-szatérti és ismét megkezdte rendeléseit. Kvarc. Diatermia. Kosmetikai kezelések.

— SZALONTA KÖRNYÉKE NEM BIRJA A BUZA ÁRÁT TARTANI Nagyvárodról jelentik: A terménytőzsdén búzában erős kínálat mutatkozott, a vásárlás azonban lanyhának bizonyult. A kormány a buza minimális árát 300 lejben állapította meg, a kisparasztnak azonban nem tudják az árat tartani. Szalontán 250 lejes eladás is történt. Az Agrárkamara csütörtökön délelőtti ülést tartott, amelyen leszögezték, hogy a kormány intervenciója nélkül lehetetlen a 300 lejes nívót fenntartani. A résztvevők feliratot intéztek Radu Irimescu gabonaértékesítési kormánybiztoshoz és intervenció vásárlást kértek, hogy a szegényebb parasztnak termelésfeleslegüket ne legyenek kénytelen olcsón eladni. Az értekezleten elhatározták, hogy a kormányt arra kéri, ne csak a buza, hanem a rozs, kukorica és árpa árát is igyekezzék fenntartani. Kukoricából például még a multévi termésből is rengeteg hever raktáron.

— MILYEN IDŐ LESZ? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint száraz idő várható.

— Lázár Ilie pisztolypárbaft viovott. Marosvásárhelyről jelentik: Szováta-fürdő szerdán délután a „Vilus“ villa előtt két társaság között veszekedés támadt, amelynek során Lázár Ilie, a Skoda-típusú szerezplő máramaros megyei képviselő és Gheorghide István, a dési 81-es gyalogezred alezredese összeesőlközött egymással. A két férfi alaposan összeveszett és kölcsönösen provokálták egymást. Csütörtökön délelőtti segédek társaságában mindketten Marosvásárhelyre érkeztek, ahol pisztolypárbaft vívni.

— VIZ HELYETT ECETSÁVAT IVOTT. Temesvárról jelentik: Borzalmas tévedésnek esett áldozatul Bruckner István 3 éves józseffalvai fiúcska, aki viz helyett ecetsávat ivott. A gyermek, aki-nek belső részeit a folyadék teljesen össze-szeégette, rettentő kinok közepette meghalt.

— SZERETŐJE BIZTATTA LOPÁSRA A DROGUISTÁT. Kolozsvárról jelentik: A törvényszék most foglalkozott Nagy Sándor 26 éves droguista ügyével, akit sorozatos lopások elkövetésével vádolnak. 1932 szeptemberében a Jókai-utcai postáról 30 ezer lejt, Socol dr. ügyvéd irodájából 20 ezer lejt, a Fehér-féle irodából pedig 12 ezer lejt emelt el. Betöréseit a déli zárórak alatt végezte, amikor is álkulccsal hatolt a helyiségekbe. Amikor Socol dr.-nál másodsor is be akart törni, a rendőrség elfogta. A lopásokra Richter Erzsébet 33 éves elvált asszony biztatta fel, aki szeretője volt és a lopott pénzekből is busásan kapott. A bíróság az ítélet kihirdetését elhalasztotta.

— Múltbál első díjat nyert a temesvári táncversenyen. Temesvárról jelentik: Penkov Kornélia temesvári diákleánynak az elmúlt év februárjában egy villamos jobb lábát csaknem tőből lemetasztette. A leány, aki felgyógyulása után leérettségi-zett, kitűnő múltbált kapott. Temesváron most táncversenyt rendeztek, amelyen a feltűnően csinos diákleány partnerével az első díjat nyerte.

— MÉGYE-BODOLA OLASZORSZAGBA, VAGY MARAD? Hirt adtunk arról, hogy a brassói Bodola, aki a NAC színeiben játszik és jelenleg külföldön turán van, Genuába szerződött s a NAC átengedéseért egymillió lejt kapott. Alkalmunk volt Bodola ittlakó családjával beszélni, kik azt a felvilágosítást adták, hogy még töle ebben az ügyben nem kaptak semmiféle hírt, bár szorgalmasan írogat haza a tura minden állomásáról.

— MEGSZOKOTT A KOKSZTOLVAJ. Nagyvárodról jelentik: A nagyvárad rendőrséghez feljelentés érkezett, hogy az állomáson levő fűtőház mellől rendszeresen lopkodják a szénét és a kokszt. A nyomozás során a gyanu Borbély János-néra esett, aki a Demetrovics-telepen lakik, előállítani azonban nem tudták, mert neszét vette a dolognak és eltűnt. A rendőrség gyanuja szerint a szénlopásokat általában a szegénysorsu teleplakók követ-

Önnök is lehet ragyogó fehér fog-soral Elég, ha egy centiméter hossz-ságú KOLYNOS fogkrémet tesz a szá-raz fogkéfére, kétszer naponta és má-ról-holnapra fogja észlelni a nagy kü-lönbseget.

Kolynos eltünteti a csunya sárga le-rakódásokat és fogkövet, amelyek előlődzik a fogak romlását és a fog-hus betegedéseit. A közönséges szá-j-ápolás nem tudja ezt az eredményt elérni.

A leggazdaságosabb — egy centi-méter elegendő.

ték el. Az eddig ellopott szén értéke a 100 ezer lejt is meghaladja.

— A GYERGYÓI KATHOLIKUS KON-GRESSZUS JELENTKEZÉSI HATÁRIDÉJÉT MEGHOSSZABBÍTOTTA. Gyergyószent-miklósról jelentik: A gyergyói katolikus nagygyűlés jelentkezési idejét egy héttel meg-hosszabbították. A jelentkezés végső ideje: augusztus 28. Az előkészítő munkálatok már nagyjában befejezést nyertek. A jelentkezé-sek Katolikus Népszövetségi Iroda, Ghe-orgheni—Gyergyószentmiklós, Jud. Ciuc cim-re küldendők. Gyergyószentmiklós (Gyilkos-tó) klimatikus gyógyhely, ahová 20 százalé-kos menettérti jeggyel lehet utazni. A kiinduló állomáson menettérti jegyet kell váltani és a megőrzött jegyet a visszautazásnál az állomáson le kell pecsételtetni.

— Tiltakozó nagygyűlést tartanak az or-szág mozisai. Aradról jelentik: Az ország mozisai augusztus 28-án értekezletet tar-tanak Aradon, amelyen a Madgearu pénz-tigyminiszter adótörvényei ellen tiltakozó országos mozis-nagygyűlést készítenek elő. Ismeretes, hogy az új adótörvények a mo-zikat válságba kergették, így tehát a nagygyűlés határozott és elkeseredett ál-lásfoglalásra készül.

— TEMESVÁR—CRAIOVA VAROSKOZI VALOGATOTT MÉRKÖZÉS. Temesvárról je-mentik: Szombat délután Temesváron az Electrica pályán kerül eldöntésre a két város válogatott csapatainak mérkőzése. Temesvár a Ripensia játékosokat kénytelen nélkülözni, akik vasárnap Bukarestben a Ferencváros el-len játszanak. De így is Temesvár az esélye-sebb. Temesvár a következő csapatot jelöl-te ki: Konrád, TAC, Molnár, Ilsa, Angel, Ilsa, Sava, Banatul, Albert, Ilsa, Faragó, TAC, Reiter TMTE, Brucher, Freidorf, Korony, TAC, Barna Ilsa, Stetz, Ilsa.

— Ceylon propagandára használta fel a gödöllői jamboreet. A magyarországi cser-kész-összejövétel jelentőségét sokféle do-kumentum közt érdekesen bizonyítja egy csomó egzotikus mutatvány is. Ezeknek sorából kiemelkedik az a sok képpel tarki tott album, melyet a Ceylonból érkezett cserkészvezetője adott ki. A ceyloniak ezt az alkalmat használják föl távoli ha-zájuk ismertetésére. Számos ilyen értékes könyv és folyóirat jelent meg, amely Bu-dapestben kívánta a világ népeit tájékoz-tatni. Az első cikket Ceylon kormányzója, Graeme Thomson írta a cserkéseztől és Lloyd George helyszíni nyilatkozatát ép-pen úgy benne találjuk, mint V. A. Nada-rajah történelmi studiumát és még 43 szer-ző cikket.

— Agyonütötte a fal. Marosvásárhelyről jelenik: Mann György és Hausan Demeter marosvásárhelyi lakosok a palotailvai er-dőben famunkát végeztek. Közben vihar támadt, amely egy szálfat a két emberre döntött. Mann még a helyszínen meghalt. Társát a szászrégeni kórházba szállították, ahol élet-halál között lebeg.

— Lindbergh a Far-Oer szigeteken. Ko-penhágából jelentik: Lindbergh ezredes, a világhírű pilóta, a Far-Oer szigetekre ér-kezett. Utjának további célja ismeretlen.

— Bomba robbant a pozsonyi gyakorló-téren. Pozsonyból jelentik: Súlyos szeren-csétlenség történt Büss község közelében, ahol egy katonai műszaki csapat gyakor-latozott. Vigyázatlanság következtében felrobbant egy bomba, amely egy főhad-nagyot, és egy közlegényt azonnal meg-ölt, több katonát pedig súlyosan megsebe-sített.

Modern 3 szobás lakás

kerestetik gyermektelen ház-as-pár részére. Ajánlatok kéret-nek a kiadóhivatalban „Modern“ jelige alatt

Nagyiparos a dollárok honából: Idejét festésre miért vesztegeti, hisz' pénzért a képet készen megveheti?!

— A medgyesi gázfáklya 50%-os CFR. kedvezményt kapott. Bukarestből jelentik: Utóletes rendelkezést adott ki tegnap a vasutigazgatóság. Nevezetesen a CFR meg akarja könnyíteni a nagyközönségnek a több mint egy hónapja égő Medgyes-kis-kapusi gázfáklya megtekintését s ezért 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett menet-értéki jegy alapján mindenkinek, aki az ország bármelyik részéből utazik Medgyesre. A kedvezményes jegyek 30 napig érvényesek. A jegyeket a visszautazásnál csak az állomáson kell lebélyegeztetni, különben semmiféle igazolás nem szükséges. A kedvezmény Medgyesre mindaddig érvényes, míg a gázvulkán ki nem alszik.

— Ősrégi csiki lakodalom. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Az EGE kiállításával kapcsolatban Sepsiszentgyörgyön augusztus 27-én este 7-8-ig tartandó szabadtéri előadás is lesz. A székely falvak és városok legszebb leányai, legényei hozzák el a legősibb székely nótát, táncot, szokást, beszédet, gunyát, hogy az örökre szép fiatalság hitével, lelkesülésével és tüzével derűt, mosolyt, felejthetetlen emléket, a fáradozóknak pedig jutalmat hozzanak, mai szünnévvel átszökt napjainkra. A csikmegyei gárdát dr. Hirsch Hugóné, remetei Pilop Judit, a székely mozgalmak egyik reprezentánsa vezeti, Betanításában és rendezésében meglevenedik előtűnk az ősrégi csiki lakodalom úgy, ahogyan az évszázadokon keresztül szokásban volt, Csikszék, Kászón, Madaras, Kilyénfalva, Csomortán és még több székely falu 250 szereplője utazik le a sepsiszentgyörgyi előadásra.

— SZENT ISTVÁN-NAP BUKAREST-BEN. Bukarestből jelentik: Meleghangú és közvetlen ünnepség játszódott le a bukaresti követségen az augusztus 20-iki Szent István napján, melyen részt vett a bukaresti magyar kolónia is. Reggel ünnepélyes szent misét celebrált Horváth plébános a Barátia róm. kath. templomban, melyen megjelent a bukaresti magyar követ vezetésével a követség minden tagja, különböző magyar egyetlek képviselőiben a fővárosi magyarság számos tagja. A mise befejezése után a magyar követ a követségi palota szalonjaiban fogadta a bukaresti magyar kolónia tagjait, valamint mindazokat, akik baráti érzéssel vannak Magyarországra. A gazdagon terített buffé mindenkit meghívott, akár szegényt, akár gazdagot, hogy az egyetlen hivatalos magyar nemzeti ünnepet megünnepelhesse. Igen nagy számban jelentek meg az összes magyar kisebbségi egyházak képviselői és tagjai, valamint a különböző magyar egyetlek és a Szent István Társulat vezetése alatt a bukaresti magyar kolónia. A hangulat igen meleg volt és az egybegyűlt hatalmas vendégereg csak a késői órákban oszlott szét. Ez volt az első eset a háború befejezése óta, hogy a bukaresti magyar követség ilyen nyilvános keretek között ünnepelte meg Szent István-napját.

— Őriási érdeklődés nyilvánul Erdélyre az EGE sepsiszentgyörgyi kiállítására. Az Erdélyi Gazdasági Egylet által Sepsiszentgyörgyön augusztus 26-30. napjain rendezendő mezőgazdasági ipari és kiállatkiállítás iránt Erdély szerte olyan nagy érdeklődés nyilvánul meg, hogy az minden várakozást felülmul. Az előkészületekből is látszik, mert Csik, Udvarhely és Háromszék vármegyék gazdái már is mozgásban jött és az iparosság részéről is hasonló az érdeklődés. A kiállításra nemcsak Erdély minden vármegyéből készülnek a gazdák, iparosok és a nagyközönség, hanem külön tanulmányi kiránduló csoportok, társas kirándulások rendezettek.

FERENCZ GYARFÁS RIPIORTJA:

„Megoldatott a székely-kérdés“

El akarják venni a székely erdő-vagyont adóba

Annyi fát termeljenek a székely közbirtokosságok, amennyi fedezi a tizennégymillió lej adóhátralékot és ez a mennyiség a székelység egész erdő-vagyonának értéke

Csikszék, augusztus 25.

Több ízben írtunk már arról, hogy a székelyföldi közbirtokosságok megadóztatása valóságos zsarolás-számba megy. Az adó-kivetéssel megbízott illetékes hatóságok soha nem voltak tekintettel semmire, még a törvényes rendelkezésekre sem. Erdőt soha nem látott emberek a maguk szája-ze és elgondolása szerint vetették ki az adókat s bár a törvény előírja, nem vettek figyelembe az erdőeladásokra vonatkozó szerződéseket, sőt még a hivatalos értékeléseket sem.

Igy aztán, nem egyszer, olyan adókat

vetettek ki, hogy azok meghaladták a kitermelt famennyiség összértékét.

A sajtó panaszkodott, a székelyek zúgolódtak és felebbezték, Pál Gábor csiki képviselő pedig szekérszámra vitte a panaszokat, kérvényeket, emlékiratokat Bukarestbe. Igéretet sokat is kapott, intézkedést azonban soha. A kivetett adókat meghagyták, néhol a legkülönbözőbb címeken milliós bírságokkal szaporították s miután a kivetett adókat megfizetni a közbirtokosságok nem tudták, rájuk írták a tetemes késedelmi kamatokat is.

Végül is a székelyek rájöttek, hogy mindeképpen ráfizetnek az erdőgazdálkodásra, mert

az eladott famennyiség ára nem fedezi az ugyanarra a famennyiségre kivetett adókat és a felebbezéssel járó költségeket

Csak egy megoldás kínálkozott: a közbirtokosságok javarésze az utóbbi időben nem vette igénybe a kijelölt vágterületet. Az adó megölte a fakitermelést. A termelés beszüntetése azonban kissé későn jött. A régi adók megmaradtak s ezek az adók a pénzügyigazgatóság kimutatása szerint meghaladják a 14 millió lejt. Az adófőkönyvekben ez a hatalmas összeg az állam követeléseként szerepel és a pénzügyminisztérium napról-napra sürgeti a behajtását. Hiszen neki is szüksége van a pénzre. A végrehajtók pedig napról-napra jelentik, hogy a közbirtokossági pénztárak teljesen üresek, nincs mit kivenni belőlük. El lehetne ugyan árverezni az erdőket, de hát az erdőüzlet nem lehet jó bolt az államnak sem, ha a székelyeknek nem az. Valami más megoldást kell találni.

Az eredmény — 14 milliós adótarlozás

Ennek a könyörtelen pénzügyi politikának aztán az lett a természetes következménye, hogy az államkincstár sokkal többet várt Csikból, mint amennyit kapott. Hiába fizettek a közbirtokosságok úgy, ahogyan csak tudtak, tartozásaik nemhogy csökkent volna, hanem még nőtt. Az utóbbi időben már vágterületeik teljes értékét adóba fizették, mégsem tudtak

megszabadulni terheiktől.

Aztán jött a fakrizis. A tőrák olyan alacsonyok lettek, hogy azok mellett gondolni sem lehetett a kivetett adók kiegyenlítésére. Néhány közbirtokosság még kéréslevezett, de az „üzlet“ ráfizetéssel végződött, mert az adóhivatal, a régi módszer szerint, nem a lezuhan tőrák után adóztatott, hanem a maga becslése szerint.

Van a fináncnak esze

Megszületett ez a más megoldás is, mert „van a fináncnak esze“. A csikszékedei pénzügyigazgatóság találta ki az ötletet s továbbította a brassói kerületi felügyelőséghez, amely átiratot intézett a segesvári erdőigazgatósághoz. A hivatalos formáságokat tehát már elintézték a gondolat megvalósítása érdekében.

Ez a gondolat pedig valóban finánczenialitás.

Kiötlötték, hogy ebben az évben az erdőigazgatóság akkora vágterületeket engedélyezzen a székely közbirtokosságoknak, hogy azok a kitermelt fából egyszerűen kifizethessék adóikat. Egyébként is megkönnyítik a székelyek sorsát. Nem kívánják tőlük azt, hogy maguk értéksítsék a fát, hanem majd

a közbirtokosság közbejöttével, nagy éppén a közbirtokosság nélkül eladja a vágterületet a finánc, a vásárló aztán az ellenértéket egyenesen az államkincstárba fizeti be.

Az államkincstár aztán elszámolja az adóhátralékot s a maradékot, ha lesz, visszateríti a közbirtokosságnak.

Egyszerű és magyarán: árperezés ez, mégpedig a javából, csak más nevet adtak neki. Lényegében pedig megkerülése az erdőtörvénynek, amely nem engedélyez tervszerűtlen erdőpusztítást. Itt pedig az készül, vakmerő és ravasz erdőpusztítás, olyan méretekben, amilyenhez fogható még nem volt a Székelyföldön s ami évtizedekre tönkre teheti a székelyeket.

350 EZER KÖBMÉTER HALÁLRA ÍTÉLT ERDŐSÉG.

Egyszerű és rövid számítás ez. A mai tőrák alig haladják meg a 35-40 lejt. Ha tehát az állam ki akarja fogni mind a 14 millió lejes adókövetelést, úgy 350 ezer köbméter fát kell eladnia, illetve kitermeltenie a székely közbirtokosság erdeiből. Lehet azonban, hogy ennyi sem elég, mert a hatalmas kínálat egyszerűen lenyomja az árakat s akkor újabb és újabb vágterületekkel kell megpótolni a kitermelésre kijelölt területeket, hogy a 14 millió kijöjjön.

A székelyföldi közbirtokosságoknak pedig körül-belül ennyi kitermelhető erdőségük van ebben a pillanatban. A terv keresztülvitele tehát azt jelenti, hogy letarolják az összes meglévő erdőket s a befolyó ellenértékből a székelyek nem kapnak egyetlen garast sem, mert mind adóba megy az egész.

Valóban gigászi méretű rablóhadjárat lesz ez a székelyföldi erdőségek és a székelyek ellen. Egyszerre eltűnik a közbirtokosságok összes fája. Jó évtizedek telnek bele, amíg az erdők újra felszűrődnek.

Addig pedig a székelyek, akik a fából éltek, akár megfordulhatnak. A székely kérdés ezzel meg is oldódott.

DE FENNMARAD AZ ADÓKÉRDÉS!

Az adókérdés azonban fennmarad továbbra is, az tuléli a székelyeket. Az adóért kitermelt erdőségek után ugyanis újabb adót fognak kivetni majd. Mit számít az, hogy a kitermelt erdők ellenértéke egyösszegben a kincstárba folyt be, ezért az mégis a székelyek jövedelme. Tehát adóztatni kell.

És az adóztatás a már bevált módszer szerint történik majd. Ujra nem veszik figyelembe majd az adásvételi szerződéseket, nem az erdőigazgatóságok hivatalos becslését sem. Az adóalap az az összeg lesz, amit a fináncok állapítanak meg. Miután pedig a fináncok gyakran háromszoros értéket kalkulálnak, nem lehetetlen, hogy a nagyszabású tranzakció, a mely örökre „megmenti“ a székelyeket az

erdőségektől, újabb 14 milliós adóterhet eredményez, — a székelyekre. Akkor aztán nem marad más hátra, mint elpenni az újabb adótarlozás fejében azt a földet is, amelyről az erdőket letarolták.

Hát nem zseniális megoldás?

Nem tudjuk elképzelni, hogy ez a nagyszerűen kitervezett rablóhadjárat sikerülhetne. Nem tudjuk elképzelni, hogy a segesvári erdőigazgatóságnak hatalmában volna az erdőtörvények ilyen csúfos kihasználásával milliárdos károkat okozni az államnak is csak azért, hogy a székelyeket kiemessék a vagyonukból és behajtsanak 14 millió lej adóhátralékot. Hiszen azok az erdőségek az állam számvetésében is vagyontételekként szerepelnek, amelyekből az üzentervek szerinti gazdálkodással állandó és nagyon szép adójövedelmet húzhat.

Ilyen hatalmas nemzeti vagyonnak a vandál elpusztítását nem engedélyezheti a kormány sem.

S P O R T

32.000 gyertyafény mellett

A Ferencváros kápráztató játék után 7:0 arányban lehengerelte az AMTE-t

A pesti játékosokat alig tudták belopni az éjszakai sötétségben ragyogó pályára

Arad, augusztus 25.

A Ferencváros—AMTE mérkőzésről szóló tegnapi tudósításunkba hiba csúszott be: ugyanis a Ferencváros nem egymillió gyertyafényhez, hanem csak 100 ezer gyertyafényhez ragaszkodott. Azonban ez az igény is egyszerű óhaj maradt csupán, mert a 100 ezer gyertyafényt nem lehetett előkeríteni s az energiából mindössze 32 ezer gyertyafényre tellett.

Igy azután az első romániai éjszakai futballmérkőzés a budapesti Ferencváros és az AMTE csapatai között 32 ezer gyertyafény mellett zajlott le. A pálya világítása ilyenképpen távolról sem volt kielégítő, sőt, mivel a lámpák sem voltak megfelelően elhelyezve, a játék erős félhomályban folyt le.

Maga a mérkőzés egyike volt a legszebbeknek, a Ferencváros tudásának teljét mutatta s azt lehet mondani, hogy Aradon a futballművészetnek hasonló fokát még sohasem látták. A mérkőzésnek mind a két félidejében olyan döntő volt a világhírű budapesti ven-

décsapat fölénye, hogy az AMTE ugyszólván „nem is volt a pályán“ s inkább a statisztá, mintsem a számbavehető ellenfél szerepét töltötte be.

Számszerűleg a Ferencváros 5:0-as felidő után 7:0 arányban győzött. A vendégjátékosok, Sárosival az élükön, egyformán kiváló teljesítményt nyújtottak. A Ferencváros tegnapi játékával beigazolta, hogy nagyváradi balsíkere csakis a véletlennek s a hosszú utazás fáradalmainak tudható be, egyébként a Ferencváros klasszisát az erdélyi csapatok még meg sem közelítik.

Az első romániai éjszakai mérkőzésnek rendezése egyébként botrányosan hangzott. A mérkőzésen 4000 ember jelent meg, akik azonban a nagy rendezési hibák következtében, noha számos jegy volt, nem bírtak helyeikhez jutni és sok fizető néző a kerítésről volt kénytelen a játékot végignézni. Jellemző, hogy még a Ferencváros csapata is alig bírták a pályára belopni.

A Ferencváros névjegykártyája

Milyen csapatokat győzött már eddig le a Fradi

Bukarest, augusztus 25.

A Ferencváros augusztus 26. és 27.-i bukaresti szereplése előtt érdemes egy kis-
se átnézni a csapat eddigi eredményeit. Nem beszélünk magyarországi eredményeiről, amelyek azt tanúsítják, hogy milyen magasan áll a többi magyar csapatok fölött, azt sem méltatjuk, hogy eddig csak 12-szer nyerte meg a magyar bajnokságot, hanem egyszerűen kiszámolunk egy pár adatot eddigi eredménylistájából, azokról a meccsekről, melyeket külföldi vagy csapatokkal játszott. Ime:

Budapesti játszott az angol kupa győztesével, a *Blackburn Rovers*-el és legyőzte 5:1-re. Legyőzte ezenkívül a cseh bajnok *Sláviát* Prágában 5:1-re, a *Spárlút* ugyan-
csak 5:1-re, az osztrák bajnok *Viennát* Bécsben 2:0-ra, a *Rapidot* Bécsben 7:1-re, Amerika bajnokát, a *Fall River-t* Newyorkban 6:1-re, az angol bajnokság második helyezettjét, a *Bolton Wanderers*-t 4:1-re stb.

Legnagyobb sikerét azonban emlékeztető délamériai turáján érte el, ahol a következő eredményekkel végzett:

Sao Paulo város válogatottja ellen 2:2, Rio de Janeiro válogatottja ellen 3:2, a brazil bajnok *Palestra Italia* ellen 3:2, az argentin bajnok *River Plata* ellen 4:3, a brazil válogatott ellen 3:3, a világbajnok *uruguayi válogatott* ellen Montevideóban 5:2-re. Ezek az eredmények csak akkor bontakoznak ki teljes nagyságukban, ha elgondoljuk, hogy ma a világon a legjobb footballt Délamérikában játsszák. Ezt az ellenfelet saját hazájában csak a Ferencvároshoz sikerült eddig megverni.

Olaszországban legyőzte 4:2-re az F. C. Bolognát, 3:3-ra végzett a bajnok *Juventus*-sal, melyet jelenleg Európa legjobb csapatának tartanak és 5:0 arányban legyőzte a *Rómát*. Jugoszláviában legyőzte a *Beogradskit*, a vendégcsapatok mumusát 7:0-ra, a bajnok *Jugoszláviát* ugyancsak 7:0-ra, míg a zágrábi *Gradjanskit* 4:2-re. Lengyelországban a bajnok *Legia Warsovia* ellen 5:0-ra, Romániában a régi nagy *Juventus* ellen 5:0-ra, a *NAC* ellen 5:2-re, a török válogatott ellen 3:0-ra, Egyiptom válogatottja ellen 4:1-re győzött.

De nem érdektelen a marocói válogatott ellen elért 22:0-as győzelme sem.

Ezekhez az eredményekhez fölösleges kommentárt fűzni, mert maguktól beszélnek. Aki nem ismeri esetleg az ellenfelek egy részét, elég, ha csak egy pár más:knak a játékerőjével tisztában van, mert az is tökéletesen elegendő ahhoz, hogy felfogja a fenti eredmények nagy jelentőségét. Mindenesetre érdemes egy kicsit tanulmányozni a Ferencváros „névjegykártyáját”.

A marosvásárhelyi M. S. E. kerületi tenisz versen ének eredményei

Marosvásárhely, augusztus 25.

A napokban rendezte meg az MSE teniszszakosztálya ezévi kerületi versenyét, mely a következő eredményekkel zárult le:

Első osztály:

Férfi egyes: 1. Gárdos Pál, 2. Brozer,

3. Farkas Gábor és Panajoth Albert. Férfi páros: 1. Farkas G.—Szöcs E., 2. Gárdos P.—Panajoth A. 3. Vargha L.—Hints M. és Berekméri—dr. Láni.

Női egyes: 1. Acél Sári, 2. Egglé. 3. Vargháné és Reményi Ibi.

Másod osztály:

Férfi egyes: 1. Hoffman, 2. Vargha. 3. gr. Bethlen Farkas és Szöcs Ervin.

Férfi páros: 1. Hoffmann—Brozer 2. Vargha—Hints. 3. Bürger—Ovics és Szöcs Viktor pár.

Vegyes páros: 1. Vargha—Vargháné. 2. Mittelmann—Hoffmanné. 3. Bürger—Reményi és Barth—Koros. Figyelemreméltó pár Mittelmann—Hoffmanné

Női egyes: 1. Koros W. O. 2. Acél Sári, 3. Hoffmanné és Dósa.

Ifjúsági. Férfi egyes, 1. Bürger, 2. gr. Bethlen Ádám, 3. Gr. Kuun és Ovics.

Az MSE házi uszóversenyének legjobb eredményei. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Megemlékeztünk a marosvásárhelyi MSE házi uszóversenyéről, amely szép eredményekkel végződött. Emlékeztető rekordok: a 4x200 méteres gyors stafétát az MSE csapata nyerte meg 11.36 perces eredménnyel, míg a 400 méteres gyorsuszást Daroczy MSE nyerte meg 6.08 perces eredménnyel.

ÉRTESETÉS! Bérbe adatik üzembelen levő Lacu Sarati Braila fürdőhelyiség kertésztelepe: 4 virágház, 160 drb. melegágyablak, 5 hold földterület. Modern lakás, külön épület, 2 szoba, 1 kamara, 1 konyha, villanyvilágítással. Virágházak is. Érdeklődők 1933. szeptember 15-ig Societati Lacu Sarat Braila címre románul érdeklődhetnek. Igazgatóság

Szerkesztői üzenetek

Magánleveiben nem válaszolunk. Kéziratokat nem őrzünk meg. Eredeti okmányokat ne tessék beküldeni, mert azokért felelősséget nem vállalunk.

Mérnök, Sárkány. Szellemes és gunyos hozzászólását még nem közöljük. Várunk egy kis ideig, bevárjuk, hogy a megindult világunk lesz-e folytatása. Mi abban reménykedünk, hogy a B. L.-ban elhangzott kemény szavak után mégis csak kialakul valamilyen egészségesebb nézőpont és ebben az esetben nem az Ön kedves cinizmusának lesz igaza.

B. O. Rastolita. Tudósítónk úgy jelentette az esetet, ahogyan megírtuk. Mi egyetlen szót sem tettünk hozzá és azt nem fordítottuk el. Tudósítónkat az Ön levele alapján kérdőre vontuk. Felvilágosításait nagyon köszönjük és adatait utólag s engedelmével tel is használtuk.

Válogatott Arad hegyaljai asztali szőlő szilva ringlotta szállítási előjegyzéseket elfogad
PROMONTORUL
ARAD, Strada Alexandri 1.
Bor- és gumótermelők szövetkezete

Magyarország Története

írta:

ECKHARDT FERENC

A Pázmány Péter-egyetem ny. r. tanár

Egész vászonkötés, 324 oldal.

Ára 90 lej. — Utánvét 115 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában Brassó, Kapu-u. 56—58.

Német zsebszótárak

A német szavak is latin (magyar) betűkkel szedve.

Lingua, Schenk: Kézi szótárak, 16., mindkét rész egybekötve Lej 120
Magyar—német rész, külön Lej 45
Német—magyar rész, külön Lej 45
Schildhof: Német liliput zsebszótár, 12., két rész egybe Lej 45
Lingua: Német liliput zsebszótárak, 32., Magyar—német rész, külön Lej 45
Német—magyar rész, külön Lej 45

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk

Vétel-eladás

Bérbeadó vidéki városban jömeneteli szálloda, étterem és kávéház. Cím 12529. szám alatt a brassói kiadóban.

MAGYAR HANGVERSENYSZIMBOLOM NEGYED-ARON ELADÓ. Cím a kiadóhivatalban. 12531

Brassóból való eltávozásom miatt eladok jutányos áron ágyakat, szekrényeket, stb. Sotiriu tanár, Alea Principe-sa Elena 2-b. 12567

Motorkerékpár, Triumph, 500, négy szelepes, supersport eladó. Cím 12553. szám alatt a kiadóban.

Eladó Dálnok község (Háromszék megye) határában, forgalmas helyen, malomépület, felszerelésekkel, 1228 négyzetű területtel. Felvilágosítást nyújt Brassói Népbank, Braşov. 12552

Belvárosban forgalmas helyen jól bevezetett férfi és női fodrászüzlet elköltözés miatt sürgősen eladó. Cím 12550. szám alatt a brassói kiadóban.

Jókarban levő luxusautó olcsón eladó. Sparkassa betétkönyv ellenében is. Halmágyi György, Brassó, Vasut-utca 62. 12546

Tásasutazás

Párizsba

szeptember 11—28-ig
Jelentkezési határidő
szept. 4. Részvételdíj
minden költséget be-
leértve:

Lej 13.000—

Kirándulás a gyönyörű Gyilkostóhoz,
vasárnap, augusztus 27-én.

Kirándulás a medgyesi tűz

megtekintésére. Indulás szombat délután 5 órakor. Jelentkezéseket elfogad:

EUROPA

MENETJEGYIRODA,
BRASSÓ, Korona-szálloda épületében.

Állást heres

Fényképész segédnö állást keres azonnalra. Cím: Wolf, Budila, Braşov. 12566

Állást nyer

Megbízható, 2 szorgalmas, jól nevelt fiút, kik legalább 3 középszályt végeztek, románul, magyarul jól tudnak, azonnali belépésre felveszek tanulónak, vas-, fűszer-, rőfős- és vegyeskereskedésben. Kohn Dávid, Uzon, Háromszék. 12557

Lakás

Kiadó műhelynek és raktárnak alkalmas helyiség. Brassó. Bolonya, Malom-utca 4. 12516

Egy, vagy két szép tágas, világos szoba, — pormentes, tiszta levegőjű helyen, — fürdőszoba- és szükség esetén konyahasználat, hűtőszoba, vagy butor nélkül, olcsón kiadó. Hátulskóhánya-utca 59., földszint jobbra. 12463

Vegyes

Izr. iskolás leányokat teljes ellátással vállalom. „Jó ellátás” jellegre a brassói kiadóhivatal továbbít. 12551

NERA & COMP AUTÓBUSZAI

1933 augusztus 22-étől ismét közlekednek

Kolozsvár—Beszterce között

Indul Kolozsvárról — — 6 és 16 órakor	Indul Besztercéről — — 5 ³⁰ „ 14 órakor
érkezik Désre — — 8 „ 18 „	érkezik Désre — — 7 ³⁰ „ 16 „
érkezik Besztercéről — — 10 „ 20 „	érkezik Kolozsvárra — — 9 ³⁰ „ 18 „

Kényelmes és gyors utazás — új kocsikkal.

VITELDIJ: Kolozsvár—Beszterce menet 130 lei menettérti 240 lei.

Indulás Kolozsvárról a főposta melletti autóbussz állomástól.

Felkészítőkészítő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Brassó—Brassó